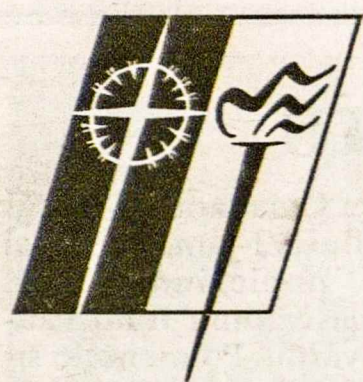

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 17 (2876) 2005 APRIL-BALANDIS 26 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@pathcom.com • Nr. kaina - \$1

Tarp principo ir melo

Principinė ar naudos (pragmatinė) politika? Tai skirtingi keliai, kuriuos pasirenka valstybių vadovai darydami sprendimus. Dažnai išlaikytas principas vėliau ir naudos neša. Sunkiau pragmatizmui išsilaikyti nepažeidus principo.

LIETUVOS prezidento Valdo Adamkaus apsisprendimas nevykti į Maskvą, kur gegužės 9 d. bus švenčiamos Antrojo pasaulinio karo ir fašizmo nugalėjimo 60 metų sukaktys, susilaukė dviejų vertinimų, kuriuos lėmė skirtingos pažiūros į tą patį dalyką. Pragmatikai (dauguma kairiųjų ir stambiųjų verslininkų) prezidento apsisprendimą kritikavo nevengdami užuominų apie nemalonią Maskvos reakciją, kuri Lietuvai nebus naudinga. Už principinę laikyseną pasisakantys tautiečiai šalies vadovo nevykimą į Rusiją laiko laimėjimu, rodančiu ryžtą išlikti savimi, kad nebūtų sumenkinta ar užmiršta netolimoji praeitis – okupacinė tautos priespauda ir ilgametė kova už nepriklausomybės atgavimą. Prezidento apsisprendimą sveikina toji tautos dalis, kuri principingumą, žmogaus orumą ir garbę – visas tas dvasines vertybes – kelia aukščiau materialinių. Ar dėl to kas nors kada yra pralaimėjęs, nėra įrodyta. O trumpalaikiai ir trapūs laimėjimai greitai pavirsta istorijos dulkėmis, kurių niekas nepastebi ir neprisimena. Todėl prez. V. Adamkaus apsisprendimas, nors susilaukęs kritikos ir mandagių priekaištavimų, laikytinas žymiu istoriniu įvykiu, išsaugojusiu tautos garbę. Bėlieka Prezidentą sveikinti.

MELAS ne mūsų pusėje. Istorijos perrašinėjimai ne patriotų rankomis rašomi. Tauta jau nuo 1940-ųjų buvo mokoma meluoti. Bet su melu tik nedidelė dalis nuėjo. Tos grupelės palikuonių ir šiandien dar turime. Kartais jie tampa žymiais garsalbiais, ypač įsismelkę valdžion. Tačiau tai nėra tautos balsas, nėra jos pažiūra į dalykus, kurie mėginami var-talioji pagal reikalą ar užsakymus iš didžiojo kaimyno. Rusijos prezidentas V. Putin nesigėdydamas visam pasauliui pareiškė: “Molotovo-Ribbentropo paktą Sovietų Sąjunga pasirašė siekdama užtikrinti savo interesus ir vakarinių sienų saugumą”. (“Radio Slovensko”, š.m. vasario 22 d.). Tai klasiškas pavyzdys melo, kurį skleidžia didelės valstybės prezidentas, tikėdamasis pasakytiems žodžiams pritarimo Vašingtone, tikrų ar įsivaizduojamų naujų draugų tarpe. Ko siekė Molotovo-Ribbentropo paktas jau seniai žinoma ne tik pasauliui, bet ir patiems rusams. Putino išsišokimas per skleidžiamą melą teparodo tikrąją šių dienų Rusijos politiką, nedaug skirtingą nuo buvusios sovietinės. Toks, greičiau apgalvotas negu neapgalvotas, Putino pareiškimas, kaip įvadas į rengiamą didžiąją šventę Maskvoje, neskaitant paminklo Stalinui, turėtų susilaukti ir atitinkamo įvertinimo Vakaruose, kurių atstovai stovės tribūnoje šalia šeimininko. Arba – bent garsesnio pakartojimo to, kas buvo sakoma per 50 metų, būtent – Vakarai nepripažįsta Baltijos valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą. Šito priminimas paverstų Putino pareiškimą niekiniu, pabrėžtų buvusią ilgametę okupaciją, kuri prasidėjo prieš 60 metų. Č.S.

Naujasis popiežius BENEDIKTAS XVI - Joseph Ratzinger, išrinktas 2005 metų balandžio 19 dieną (Plačiau apie jį skyriuje “Religinis gyvenimas” 2 psl.)

Lietuviai ir gudai-baltarusiai

Šių vardų ištakos, jų vartoseną bei iškraipos. Apie tai rašo prof. ZIGMAS ZINKEVIČIUS savo knygoje “Istorijos iškraipymai”

Gudų gyvenamoji teritorija anksčiau negu kitos slavų (slavintos baltų) žemės pateko į Lietuvos valstybės sudėtį. Jų vaidmuo toje valstybėje buvo didesnis negu kitų slavų. Gudai skaudžiai išgyveno tos valstybės žlugimą. Didžioji Lietuvos Kunigaikštija jų tautos istorijoje iš tiesų atliko lemiamą vaidmenį. Jos dėka gudai tapo atskira tauta, susiformavo jų savitumas, išsiskyręs iš kitų rytinių slavų. Dėl to senosios Lietuvos valstybės atminimas gudų sąmonėje tebėra iki šių dienų gyvas. Tautiškai nusiteikę Gudijos žmonės Lietuvos valstybę gerbia, ja didžiuojasi ir neretai save vadina lietuviais (gudiškai *licvinais*, t.y. *litvinais*). Po Pirmojo pasaulinio karo trumpam atgavę laisvę, o vėliau, po Sovietų Sąjungos subyrėjimo, vėl išsivadavę, bet iki įsigalint Lukašenkos režimui, gudai Lietuvos herbą Vytį vartojo ir kaip išsilaisvinusios Gudijos herbą. Tai rodo, kad jie istorinių sąsajų su Lietuva neužmiršta.

Tuo galėtume tik džiaugtis. Tačiau tos sąsajos nacionalistiškai nusiteikusių “patriotų” galvose pradėjo išsigimti, tapo antiistoriškos. Ypač tai pastebima nuo 1989 m., pasirodžius savamokslinio gudų istoriko Mikolos Jermalovičiaus “kūrybai”, kurioje imta tvirtinti, kad Didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją sukūrusi tauta, gudiškai vadinama *licvinais* (lietuviais), nieko bendra neturinti su dabartiniais lietuviais, kad tai buvę g u d a i (!). Dabartinių lietuvių, kuriuos Jermalovičius va-

dina *lietuvisais* (gudų gramatikos dėsniais prieštaraujantis naujadaras, turėtų būti *liatuvissai*), protėviai anuomet vadinęsi *žemaičiais* (*žmudzinais*), valstybės kūrime beveik nedalyvavę ir su senąja valstybe menkai tebuvę susiję, joje turėję tik autonomiją. Esą jų palikuonims Stainas 1939 m. padovanojęs senąją gudiškųjų ličvinių sostinę *Vilną*, kurią “lietuvisai” ėmė vadinti *Vilniumi*. Bėlieka tik ateityje ją susigrąžinti.

Panašios mintys nacionalistinėje gudų emigracijoje buvo keliamos ir anksčiau. Pažymėtinas Paula Urbanas, šiuo klausimu 1964 m. ir vėliau paskelbęs ne vieną “studiją”. Nemokšų sukurtoji “teorija” tarp gudų ilgainiui tapo gana populiari. Ji platinama per spaudą (iš dalies ir gudiškąją spaudą Lietuvoje), radiją (net iš Vilniaus!), internetą (ir angliškai). Į padanges keliamas Jermalovičiaus “atradimas”, giriamas neva tikroji Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos istorija, iš tikrųjų – klastotė. Esą reikia tik nuversti Lukašenkos valdžią ir atkurti tą gudišką Didžiąją Kunigaikštiją.

Šių eilučių autoriui kartu su “Vilnijos” aktyvistais teko dalyvauti 1989 05 10 pasitarime pas tuometinį Lietuvos kompartijos CK pirmąjį sekretorių Algirdą Brazauską ir informuoti jį apie čia aptartą gudų “mokslininkų” rašliavą. Tada Brazauskas nepatikėjo, kad tokia “teorija” iš viso galėtų būti (prieš tai buvo užsiminta apie ją Vytautui Landsbergiui, bet jis jau žinojo), nors netru-

kus po to apie tai ėmė rašyti ir mūsų spauda.

Šis istorijos klastotojų “mokslas”, kad ir švelniau formuluojamas, išvirtinėjęs daugelio nacionalistiškai nusiteikusių gudų galvose, užvaldė jų protus. Stengiamasi jį pagrįsti, net rašomos disertacijos, buvo paskirta valstybinė premija. Diletantiškas ir tendencingai parinktas metraščių interpretacijas imta skelbti kaip sensacinius “atradimus”. Kokių tik “stebuklų” nerasi paskaitęs tą rašliavą! Kalbininkui krinta į akis etimologijų primityvumas, visiškas lingvistinis nemokšiš-kumas. Antai etnonimas *Lietuva* (*Litva*) kildinamas iš vakarų slavų genties *liutičiai* pavadinimo. Atseit ličvinai buvę liutičių ainiai, dabartinių gudų protėviai. Žinoma, Lietuvos vardas neturi ir negali turėti ką nors bendra su tariamais liutičiais, kaip ir slavų vartojama forma *Litva* tegali būti kilusi tik iš lietuviškos formos *Lietuva* (dvibalsį *ie* ir *ei* slavai dėsningai suvienbalsino *i*), bet jokia būdu ne atvirkščiai, nes iš *Litva* neįmanoma išvesti formos *Lietuva*. Neabejotinai lietuviški mūsų didžiųjų kunigaikščių vardai (išlaikę indoeuropietišką dvikamienį vardų modelį) aiškinami kaip slaviški. Betgi kiekvienam baltistui ir slavistui aišku, kad istorijos šaltinių su-slavintos jų formos, tokios kaip *Vitovt*, *Mendog*, *Olgiard*, tegali būti tik iš *Vytautas*, *Mindaugas*, *Algirdas*, bet jokia būdu ne atvirkščiai.

Nukelta į 3-ią psl.

Šiame numeryje

Lietuviai ir gudai-baltarusiai - 1,3 psl.

Šimtmečio Žmogus - 2 psl.

Kai Lietuva buvo nežinoma - 3 psl.

Šveicarijos sūnus, pamilęs Lietuvą - 4 psl.

Klaipėdos universiteto biblioteka - 4 psl.

Veiklus vietovės židyns - 5 psl.

Svaigalai žmonių gyvenime - 5 psl.

Pabaltijo universiteto sukaktis - 6 psl.

Mokslo ir kūrybos simpoziumas - 6 psl.

Didžiojo poeto sukaktis - 8 psl.

Kelionė ir garsiosios operos - 8-9 psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.

Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802

E-mail: tevzib@pathcom.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760.
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - \$50, mėmo - \$60, garbės - \$70. Oro paštu į užjūrus - \$170, paprastu paštu - \$60. Amerikoje - JAV dol.

Keičiant adresą kreiptis į "TŽ" administraciją. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.

Subscriptions: regular - \$50, patron - \$60, sponsor - \$70 per year. Airmail overseas - \$170, regular mail overseas - \$60. US subscriptions are payable in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address given above.

We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Popiežius Benediktas XVI – Joseph Ratzinger gimė 1927 m. balandžio 16 d. Markti am Inn, Passau vyskupijoje, Vokietijoje. Tėvas buvo policijos komisaras, kilęs iš žemdirbių šeimos. Baigęs filosofijos ir teologijos studijas Miuncheno universitete ir aukštojoje Freisingo mokykloje, 1951 m. buvo išventintas į kunigų. 1953 m. apsigynė teologijos doktoratą tema "Dievo tauta ir Dievo namai šv. Augustino Bažnyčios doktrinoje". Tapo docentu apsigynęs darbą "Šv. Bonaventūro istorijos teologija". Jis dėstė dogminės ir fundamentinės teologijos kursus aukštojoje Freisingo filosofijos ir teologijos mokykloje, taip pat Bonoje, Miunsteryje bei Tiubingene iki 1969 m., kada tapo dogmų teologijos ir dogmų istorijos profesoriumi Regensburgo universitete, ir buvo universiteto viceprezidentas. Jau 1962 m. jis dalyvavo Vatikano II susirinkime kaip Kelno arkivyskupo kardinolo Joseph Frings konsultantas teologijos klausimais ir prisidėjo prie dokumentų redagavimo. Tarp 1968 ir 1996 m. išleista daugelis jo knygų, pvz. *Krikščionybės įvadas*. Popiežius Paulius VI 1977 m. J. Ratzingerį paskyrė Miuncheno ir Freisingo arkivyskupu, tais pačiais metais jis išventintas vyskupu ir jam buvo suteiktas kardinolo titulas. Išrinktas Kardinolų kolegijos vicedekanu 1998 m., o 2002 m. paskirtas Kardinolų kolegijos dekanu.

Metinis Lietuvos universitetų kapelionų susitikimas įvyko vasario 18 d. VDU Katalikų teologijos fakultete Kaune. Dalyvavo universitetų kapelionai, dėstytojai ir studentai. Įžangos žodį tarė Kauno arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius, SJ. Kun. doc. dr. Arvydas Ramonas supažindino su nauju Bažnyčios dokumentu *Universitetinė sielovada Europoje*. Taip pat aptarta III Europos universitetų diena tema "Intelektualiniai keliai pažinti Kristų". Nagrinėtos bendros akademinės sielovados problemos ir ateities gairės.

Europos dvasios vadovų organizacijos susitikimas vy-

ko Druskininkuose vasario 25-28 d.d. Dalyvavo 38 dvasios vadovai iš 12 Europos valstybių, atstovavę įvairioms krikščioniškos konfesijoms. Pasidalinta mintimis apie dvasinio vadovavimo ir rekolekcijų organizavimą bei aptarti rekolekcijų dalyviams rūpimi klausimai. Susitikimo metu paaikškėjo, kad vis populiariau tampa šv. Ignaco dvasinės pratybos.

Tikėjimo liudytojo kun. Virgilijaus Jaugelio (1948-1980) mirties 25-sios metinės buvo paminėtos vasario 20 d. Kybartuose. Mišioms vadovavo arkiv. S. Tamkevičius, SJ, tuometinis Kybartų parapijos klebonas. Savo pamoksle vysk. Jonas Boruta, SJ, apžvelgė kun. Jaugelio sunkų gyvenimą, kalbėjimą palaužtą sveikatą, pristatė jo pasišventimą kaip pavyzdį šių dienų žmonėms. Po Mišių aplankytas kun. Jaugelio kapas. Kybartų kultūros centre buvo surengtas minėjimas, kuriame susirinkusius sveikino vysk. Rimantas Norvila, prisiminimais dalinosi įvairūs velionių pažinoję asmenys, taip pat arkiv. S. Tamkevičius. Prisimintas kun. Jaugelio pirmas pamokslas, kuris buvęs trumpas.

Lietuvos Biblijos draugijos (LBD) visuotinis susirinkimas įvyko kovo 5 d. LBD įsteigta 1992 m. aštuonių bendrijų atstovų – Romos katalikų, evangelikų baptistų, evangelikų liuteronų, evangelikų reformatų, evangelikų sekminininkų, sentikių, Septintosios dienos adventistų ir stačiatikių, kurie sudaro direktorių tarybą. Praėjusiais metais išleista keturių evangelijų Sinopsė. Išleisti du Biblijos egzemplioriai modifikuotu Brailio raštu, gauta 10,000 Lt parama stambaus šrifto Biblijai silpnaregiams išleisti. Biblija taip pat išleista anglų, rusų ir lietuvių kalbomis viename CD. LBD organizuotame konkurse "Biblija – jėga" dalyvavo per 20,000 moksleivių iš visos Lietuvos. Susirinkimo dalyviai pageidavo, kad LBD veikla būtų pristatoma televizijos laidoje. Apgailestauta, kad katalikiškos bendruomenės labai santūriai remia LBD veiklą.

Šimtmečio Žmogus

ALGIS NAKAS

ANNUNTIO VOBIS GAUDIUM MAGNUM, HABEMUS PAPAM!... CARDINALEM WOJTYLA, - JOANEM PAULUM SECUNDUM!

Šie istoriniai žodžiai buvo ištarti kardinolo Felici, skelbiant konkliavos kardinolų valią, prieš "vainikuojant" kardinolą Karolį Wojtylą popiežium, vedantį Bažnyčią į trečiąjį tūkstantmetį.

Perskaitęs rašytojo George Weigel 950 puslapių knygą, *Witness to Hope, The Biography of Pope John Paul II*, buvau nustebintas šio žmogaus veikla, energija, intelektu ir jo siekais, kuriam šimtmečio ir net tūkstantmečio žmogaus epitetai neabejotinai yra tinkami.

Karolio Wojtylos biografią, - tai vieno Lenkijos sūnaus gyvenimo odisėją audringame 20-tajame šimtmečiu tapusiu pasaulio žmogumi, kuris padarė didelę įtaką mūsų gyvenime ir ateinančioms kartoms.

Autorius G.W. šią biografiją knygą taip pradeda: "Karolis Wojtyla gimė buvusioje Europos vienos galingiausių tautų, Lenkijos-Lietuvos dinastinėje unijoje, suformuotoje vedybomis karalienės Jadvygos su Lietuvos kunigaikščiu Wladislaw Jogiello, sukūrė galingą valstybę, kuri nugalėjo Teutonų ordiną, sutriuškinusi ordino armiją 1410 m. prie Grunvaldo".

Jaunas Karolis bręsta Wadowice (10,000 gyv. miestelyje), kuris pasižymi kultūra, literatūros ir teatro puoselėjimais. Vidurinėje mokykloje Karolis gauna stiprius pagrindus klasikinėje kalboje ir literatūroje. Graikų ir lotynų kalbos jam puikiai sekėsi. Įsijungia į teatro pastatymus. Pradeda rašyti poeziją bei dramas. Dažnai ima biblines temas, kaip Jobo siužetą, dramą ir kitas. Nepaprastai susižavi lenkiškuoju romantizmu. Slovacki, Sienkiewicz, ypač Adam Mickiewicz (Adomu Mickevičiumi – gimusiu Lietuvoje). Klasikinis *Ponas Tadas* Karoliui buvo šedevras, kurio didelę dalį jis galėjo deklamuoti atmintinai. Kurti ir rašyti K.W. nenustojo ilgai. Pasikutinę poemą *Stanislaw* jis parašė prieš pat tapdamas popiežiumi.

Studijuodamas Jogailos ir Liublino universitetuose, įsigijo du mokslinius daktaratus. Vėliau jis čia kurį laiką profesoriavo. Vokiečių okupacijoje buvo aktyvus pogrindyje, dirbdamas juodą darbą fabrike.

26 metų Karolis Wojtyla pašventintas kunigu. Nei literato, nei sporto veiklos jis nenu-

traukia. Neelilinis atletas. Karolis Tatrų-Zakopanės kalnuose žinomas kaip vienas geriausių kalnų slidininkų ("daredevil" vadinamas). Baidarių (kayak) sporte net dalyvauja tarptautinėse varžybose. Gamta, ypač kalnai, jam Dievybės išikūnijimas.

Su komunistų priespauda jis kovoja be atvangos. NOVA HUTA ARK bažnyčią jis stato ilgai, bet užbaigia ir ją pašventina jau būdamas kardinolu. Tai nepaprasta jojo pergalė prieš komunistinę valdžią. Intensyvi kova prieš Gomulkos ir Jeruzelskio režimus buvo sėkminga. Galop prasideda Gdanskio darbininkų judėjimas, streikai. "Solidarumo" judėjime, svarbiausi, niekad nepralaimė.

Būsimasis popiežius Karolis Wojtyla (antroji eilė pirmas iš kairės) su bendraklasiais 1930 m.

Nuotr. iš leidinio *Pope John Paul II*

mėjantys "šulai" čia yra Walesa (vėliau tapęs prezidentu), ir popiežius Jonas Paulius II. Jie tapo pagrindu revoliucijos, kuri sudavė mirtiną smūgį visai "Blogio Imperijai" – rusiškajam komunizmui, be masinio kraujo praliejimo bei atominio karo. Lietuvių "Sąjūdis" su V. Landsbergiu priešakyje tai pergalei irgi buvo apčiuopiamas įnašas. Tą istorinį euforinį momentą, "stebuklingą 1991 m. vasarą" teko privilegija čia rašančiam Vilniuje išgyventi. Lietuva tapo pasaulio pripažinta laisva valstybe!

Karolis Wojtyla 38 metų tampa vyskupu, 43 metų tampa arkivyskupu, Krokuvos arkivyskupijos valdytoju. Tuomet popiežiumi būnant Pauliui VI-jam, kuris buvo veiklus "Ostpolitik" veikloje. Arkivyskupas Wojtyla buvo Pauliui VI-jam žinomas kaip Antrojo visuotinio Bažnyčios susirinkimo Vatikane aktyvus dalyvis, su dideliu jo įnašu šiame pasaulinio masto susirinkime. Popiežius Paulius VI-sis jauną arkivyskupą K. Wojtylą "vainikuoja" kardinolu. K. Wojtyla, 47 metų amžiaus, tampa jauniausiu kar-

diniu, bet kada tapusiu. Mirus pop. Pauliui VI-jam, netikėtai išrinktas popiežiumi kard. Luciani pasivadina Jono Pauliaus I-jo vardu. Po mėnesio šis netikėtai miršta. Konkliavoje du Italijos kardinolai gauna vienodai balsų. Įtakingas kardinolas Koenig iš Vienos ieško išeities, propaguoja rinkti ne italą. Antroje konkliavos dalyje, ketvirtame balsavime, kardinolas iš "tolimo krašto" (taip jį apibūdindavo) surenka persvarą balsų, ir baltieji dūmams pasirodžius iš Sikstinos koplyčios, kardinolas Felici sušunka Vatikano miniai ir pasauliui: "Pranešu jums gerą naujieną, turime popiežių... kardinolą Karolį Wojtylą, JONĄ PAULIŲ ANTRĄJĮ!"

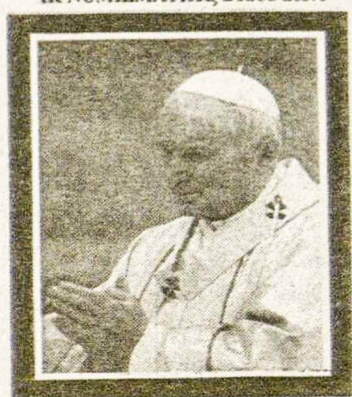
Štai šio legendarinio žmogaus stulbinanti nuveiktų darbų santrauka 26 metų laikotarpyje.

Popiežius Jonas Paulius II atliko arti šimto pastoracinių kelionių plačiame pasaulyje. Nukeliauta 700,000 mylių. Keliaudamas yra pasakęs 3,100 kalbų-pamokslų šimtams milijonų, 140 pastoracinių vizitų Italijoje. Vien tik Romoje ligininėse, kalėjimuose, mokyklose, parapijose, seminarijose, prieglaudose atliko 975 vizitus. Išleido 13 enciklikų, 9-nias apaštališkas konstitucijas, šimtus apaštaliųjų laiškų, 600 "Ad limina" audiencijų. Vienas iš autorių dviejų naujų kanonų, Katalikų Bažnyčios katekizmo – tai pirmas tokios rūšies dokumentas per 400 metų. Išnagrinėjęs pristatytas bylas ir paskelbęs 800 palaimintųjų, kanonizavęs 282 šventuosius. Audiencijose priėmęs per 14 milijonų pasaulio žmonių. Kas metai, priedo dar 150-180 tūkstančių privačių grupių, neskaitant dar susitikimų su įvairiais diplomatais privačiuose susitikimuose. Yra paskyręs 161-ną naują kardinolą, 2,650 naujų vyskupų (iš viso pasaulyje yra 4,200 vyskupų).

Naujus diplomatinis santykius užmezgė su 64 valstybėmis (iš viso 168 valstybės). Tai tik dalis veiklos Karolio Wojtylos, 58 metų amžiaus, tapusio popiežiumi. Tai unikumas, kuris įvyko po 450 metų Bažnyčios istorijoje. Šio popiežiaus skaudūs išgyvenimai per 26-rius popiežiavimo metus net mažai minimi. Pergveno kritišką žudiko arabo Ali Agca užpuolimą, kiek pagijęs, popiežius nuskubėjo į kalėjimą, pareikšti jam atleidimo.

Šis popiežius rodė ypatingą dėmesį ir meilę lietuviams.

TORONTO LIETUVIŲ FILATELISTŲ IR NUMIZMATIKŲ DRAUGIJA

POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II ATMINIMO LAIDA 1920 - 05 - 18 2005 - 04 - 02

Toronto lietuviai filatelistai šv. Tėvo Jono Pauliaus II mirties prisiminimui išleido šį specialų suvenyrinį voką (10.5 x 16.5) cm dydžio

Pasaulio lietuvių kongreso dalyviai Kaune prie Įgulos šventovės. Kongresas įvyko 1935 metų rugpjūčio 11-17 dienomis
Nuotr. S. Sajauskas

Kai Lietuva buvo nežinoma

REDA ULINSKAITĖ

Tėviškės žiburių skaitytojus supažindiname su pirmąja Lietuvos įvaizdžio kūrimo kampanija, kuri įvyko prieš 86 metus. Lietuvos valstybės įvaizdžiu buvo susirūpinta jau 1919 m. „Edai, ar pamėgintum laimėti amerikiečių paramą Lietuvos nepriklausomybei pripažinti?“ Šiuo klausimu 1919 metais prie pietų stalo prasideda pirmoji ir bene vienintelė Lietuvos ryšių su visuomene kampanija. Beveik po trejų metų ji baigėsi Jungtinių Amerikos Valstijų senato rezoliucija, kuria oficialiai pripažinta „mažos Baltijos šalies nepriklausomybė“.

Šios politinės propagandinės kampanijos istorija gana įdomi. JAV prezidentas Woodrow Wilson įsteigė Visuomenės informavimo komitetą. Šio komiteto uždavinys ir buvo siekti visuomenės pritarimo valdžios politiniams sprendimams. Komitete pradėjo dirbti visuomenės veikėjas ryšių su visuomene specialistas Karlas Byoiras. Jis itin aktyviai steigė ir propagavo naujus visuomeninius ir politinius imigrantų klubus. Jo dėka buvo įsteigta Lietuvos katalikų ir protestantų taryba. O susiformavus Lietuvos tautinei tarybai, pradėta galvoti, kaip šios lygos pagalba pasiekti itin reikalingo rezultato – tikslo, kad JAV pripažintų Lietuvos nepriklausomybę. Lietuvos tautinės tarybos nariai kreipėsi į K. Byoiro visuomenės informavimo komitetą su prašymu paremti Lietuvą. Darbas viešinti informaciją apie nedidelę Baltijos valstybę buvo patikėtas minėtame komitete dirbančiam E. Bernays.

„Jau kitą dieną, su Lietuvos tautinės tarybos nariais buvo pasirašyta sutartis. Aš įsipareigojau nuosekliai kiekvieną savaitę dienraščiams parašyti šešis trumpus rašinius apie Lietuvą. Už šiuos darbus buvo paskirtas savaitinis atlyginimas. 150 dolerių – buvo gana nemaži pinigai“,

– savo atsiminimuose rašė E. Bernaysas. Jis teigia, jog visa Lietuvoje vykdyta kampanija tautinei tarybai kainavo 23 tūkstančius dolerių. Knygoje rašoma, jog pats Byoiras užmokėsio neėmė, tačiau lietuviai jam padovanojo unikalių laikrodį.

Ryšių su visuomene mokslo pradininku laikomas Edvardas Bernays teigia, jog propagandinė kampanija buvo gana stipri ir sulaukė visuomenės susidomėjimo. Šios kampanijos tikslas buvo pristatyti JAV-joms Lietuvą. Buvo vykdoma itin intensyvi propagandinė - informacinė mūsų krašto kampanija. Pranešimai apie Lietuvą skambėjo JAV miestuose, mirgėjo laikraščiuose.

Pranešimams daryti buvo samdomi specialūs žmonės. Tai keli Lietuvos propagautojai, JAV senatoriams siuntinėję telegramas, dienraščių redakcines skiltis. Jose buvo remiami mūsų šalies siekliai. Kartu su lektorių grupe po šalį keliaudavo ir mėlynakė lietuvaitė, vilkėjusi tautiniais drabužiais – tai buvo savotiškas mūsų valstybės simbolis. Visa ši kampanija buvo skirta eiliniams amerikiečiams, kad jie suvoktų, jog Lietuva yra maža Baltijos valstybė, siekianti savo tikslų ir kovojanti su bolševizmu.

Apžvelgus pirmąją ryšių su visuomene kampaniją, matyti, jog buvo siekta: 1. išpopuliarinti Lietuvą, 2. parodyti amerikiečiams, jog Lietuva yra valstybė, kovojanti su bolševizmu, ir JAV privalo ją palaikyti.

Ryšių su visuomene specialistai pasiekė gana sėkmingų rezultatų: Lietuvą po trejų metų išgirdo JAV senatas ir oficialiai pripažino šalies nepriklausomybę, Lietuvos vardas tapo žinomas įvairiems JAV visuomenės sluoksniams, JAV vyriausybė sustiprino savo pozicijas tarp rinkėjų.

Pabaigai reikia pridurti, jog Edvardas Bernaysas mirė 1995 metais, sulaukęs 103 metų ir oficialaus mūsų valstybės pripažinimo.

stybės kūrimo procesą turi būti moksliskai ištirtas ir objektyviai įvertintas. Fantazijoms ir falsifikacijoms ne vieta!

Dar pora žodžių apie šalies pavadinimą: *Gudija* ar *Baltarusija*? Tarp Pirmojo ir Antrojo pasaulinių karų Lietuvoje oficialiai buvo vartojamas pavadinimas *Gudija*. Tik atsitiktinai, kaip nukrypimas, kartais būdavo pasakoma ir *Baltarusija*, *Belorusija*, *Baltgudija* ar pan. Sovietų okupantai įtvirtino *Baltarusiją*, nes toks pavadinimas atitinka rusiškąją *Belorusiją*, su antruoju dėmeniu *Rusija*, šiame pavadinime atsiradusiu dėl imperinių siekių. Patys gudai savo šalį vadina *Belarusj* (*Belarus*). Šio pavadinimo antrajame dėmenyje glūdi *Rusj* (*Rus*), taigi lietuviškai būtų (*Kijevo*) *Rusia*, o ne *Rusija*. Sulietuvinus turėtume sakyti **Belarusia* ar *Baltoji Rusia*. Savokų *Rusia* ir *Rusija* painioti nevalia: kaip minėta, jos reiškia dvi skirtingas valstybes, sukurtas skirtingų tautų. Gudijos ištakos veda į Rusiją, o ne į Rusiją. Tad ir rusų kilmės pavadinimas *Baltarusija* (dabar ir rusai jau sako *Belorusj*, o ne *Belorussija*) iškreipia istoriją ir ižeidžia gudų tautą, kilusią iš Rusijos, ne iš Rusijos. Dėl to pastaruoju metu vis labiau vengiama jį vartoti. Siekiama grąžinti prieš karą turėtą ir išieivijoje iki šiol tebevartojamą seną lietuvišką tos šalies pavadinimą *Gudija*. Atitinkamai jos gyventojus vadiname *gudais*, netaikydami šio etnonimo kitiems Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos slavam – ukrainiečiams pavadinti (taip siūlė E. Gudavičius).

SAVAITĖ LIETUVOJE

ŠAS susitikimas Vilniuje

Vilniuje balandžio 20-21 d.d. vyko neformalus 26 ŠAS (NATO) valstybių užsienio reikalų ministerių susitikimas, kuriame dalyvavo maždaug 500 įvairių valstybių delegacijų narių. Buvo aptartamos saugumo politikos temos, ateities iššūkiai, ŠAS operacijos Balkanuose, Afganistane ir Irake. Iš Maskvos atskrido JAV valstybės sekretorė Condoleezza Rice, kuri susitiko su prezidentu Valdu Adamkumi ir užsienio reikalų ministru Antanu Valioniu. Viešnios teigimu, „Lietuva mus įkvėpia, mes matome energiją“. Ji puikiai įvertino Lietuvos prezidento veiksmus Ukrainos politinės krizės metu, sveikino Lietuvos diplomatų pastangas įtvirtinant demokratiją Ukrainoje, Moldovoje, Gruzijoje, Afganistane.

Su ŠAS generaliniu sekretorium Jaap de Hoop Scheffer susitiko seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, kuris padėkojo už sėkmingai vykdomą Lietuvos oro erdvės apsaugą. Jie aptarė Lietuvos narystę ŠAS, tarptautinį saugumą ir kitus klausimus.

Šis buvo vienas iš didžiausių nepriklausomos Lietuvos istorijoje renginių tiek aukštų pareigūnų skaičiumi, tiek pasaulio žiniasklaidos dėmesiu. Svečių saugumu rūpinosi Vadovybės apsaugos departamentas (VAD) ir atvykstančių ministerių valstybių apsaugos darbuotojai.

Vyriausybės ataskaita

Lietuvos ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas balandžio 14 d. seime perskaitė vyriausybės 2004 m. ataskaitą, kuri bus svarstoma seimo frakcijose, vėliau tvirtinama seimo nutarimu. Ataskaitoje, kurioje pateikti vyriausybės nuveikti darbai ekonominėje, socialinėje ir teisėtvarkos srityse, taip pat išvardintos kai kurios grėsmės valstybės saugumui. Lietuvai įstojus į ŠAS (NATO) ir Europos sąjungą, „suaktyvėjo užsienio valstybių specialiosios tarnybos ir Lietuvai priešiškos jėgos, mėginančios trukdyti sėkmingai narystei... daryti poveikį šalies visuomeniniam, politiniam gyvenimui“. Taip pat perspėjama, jog išaugusi naftos tiekimo sutrikimo tikimybė dėl įtemptų „Jukos“ santykių su Rusijos vyriausybe. Energetikos sritis ir toliau priklausys nuo Rusijos. Seimo pirmininko Artūro Paulausko nuomone, tai nėra nauji teiginiai.

Premjero ataskaitoje iškelti trys uždaviniai: užtikrinti sklandų ir skaidrų ES paramos skyrimą, pasiekti Lietuvai palankių nuostatų derantis dėl 2007-2013 m. ES finansinės perspektyvos bei susitarti dėl ES paramos panaudojimo Lietuvoje prioritetų.

Opozicijos vadas Andrius Kubilius 118 puslapių ataskaitoje pasigedo vyriausybės ar atskirų ministerijų darbo vertinimų bei užuominų apie

emigraciją, gimstamumo mažėjimą, šeimos silpnėjimą, sukybes.

BVP augimas

Kaip praneša ELTA-DELFI, Finansų ministerija padidino šių metų Lietuvos ekonomikos apskaičiavimą nuo 6.5% iki 7%. Apskaičiavimai pasikeitė dėl nepilnos Europos sąjungos (ES) paramos įsisavinimo. Pernai planuota sulaukti 2.67 bln. litų ES paramos, tačiau tikrovėje jos gauta tik 553.3 mln. litų. Sėkmingai įsisavinta ES parama kompensuotų BVP augimą lėtinančius veiksnius (didesnes išlaidas už naftą, pajamų netekimą dėl Ignalinos atominės elektrinės pirmojo bloko uždarymo, ūkio svyravimą po rekordinės kreditų plėtros). Numatytas BVP augimas 2006 metams sumažintas nuo 6.2% iki 6%, o 2007 m. – nuo 6% iki 5.3%.

Manoma, kad 2006 m. birželį vidutinė metinė infliacija bus apie 2.1% ir išliks maža po euro įvedimo. Šiemet ji gali siekti 2.9%, o kitais metais – 2.7%. Tikimasi, kad vidutinis priskaičiuotasis darbo užmokestis išaugs nuo 1158 litų 2004 m. iki 1601 lito 2008 m., realusis galutinis vartojimas padidės vidutiniškai 6.5%. Nedarbo lygis turėtų sumažėti nuo 11.4% 2004 m. iki 8% 2008 m.

Atsistatydina ministeris

Lietuvos finansų ministeris Algirdas Butkevičius nusprendė atsistatydinti nuo gegužės 14 d., kada vyks socialdemokratų partijos suvažiavimas. Jis sakė atsistatydinąs, nes netiki, kad mokesčių reformą įteisinantys įstatymai bus priimti sklandžiai, taip pat prieštarauja koalicijos planams įvesti Europos sąjungos direktyvoms prieštaraujantį solidarumo mokestį bei nėra patenkintas nuolatiniais koalicijos narių nuomonių išsiskyrimais. Jis neigė spėliojimus, kad atsistatydinti nusprendė dėl nesutarimų mokesčių reformos klausimu socialdemokratų partijoje, kurios jis buvo pasiūlytas.

Vykdamas mokesčių reformą nuo 2006 m. vidurio gyventojų pajamų mokestis mažės nuo 33% iki 27%, o nuo 2008 m. – iki 24%. Be to, nuo 2006 m. bus apmokestinamas komercijai naudojamas gyventojų nekilnojamasis turtas – kasmet bus mokama 1% jo vertės.

Darbo - populiariausia

Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro „Vil-morus“ apklausos, vykdytos balandžio mėnesį, rezultatai rodo, kad Darbo partija yra populiariausia politinė jėga ir gerokai lenkia kitas politines partijas. Už ją balsuotų 25.9% apklaustųjų, jei dabar vyktų rinkimai. Antroje vietoje atsistatydė „Tėvynės sąjunga“ su 11.7% balsuotojų. Socialdemokratų partijai atitektų 10.9% balsų. RSJ

Lietuviai ir gudai...

Atkelta iš 1-mo psl.

Nesugebama atskirti skolinių nuo senųjų veldinių: akivaizdūs slavų lituanizmai, pvz., *dėkla* (iš *dėti* su priesaga *-kla*, plg. *mokyti* – *mokykla*, *sėti* – *sėkla*), *stirta* (iš *styroti*) laikomi senais slav-iskais žodžiais ir pan.

Mums suprantamas gudų tautos noras turėti garbingą istoriją. Toks noras būdingas visoms tautoms, ypač išsilaisvinimo laikotarpiu. Juk ir mes XIX a. pabaigoje esame nemaža 'prifantazavę': net Adomas ir Ieva rojuje lietuviškai kalbėjo! Panašių svaigiojimų dar ir dabar mūsųose pasitaiko. Bet apie tai vėliau. Juk šimtmečiais buvo oficialiai tvirtinama, kad gudų tautos niekada nebuvo, nėra ir nebus. Panašiai niekinti ir ukrainiečiai, kurių protėvių nemaža dalis anuomet gyveno Lietuvos valstybėje ir dirbo jos labui. Buvo 'pamiršta', kad prieš tai jie turėjo sukūrę didingą (Kijevo) Rusijos valstybę, kurią iš ukrainiečių (tiesioginių paveldėtojų) neteisėtai 'pasisavino' Didžioji Maskvos Kunigaikštija, virtusi imperine Rusijos valstybe. Suprantamas gudų, kaip ir ukrainiečių, noras pasirodyti pasauliui, kad jie "ne iš kelmo spirti", turėjo garbingą praeitį. Tačiau klastoti istorijos niekam nevalia! Nei gudams, nei mums. Gudų (kaip ir ukrainiečių) protėvių indėlis į senosios Lietuvos val-

Šveicarijos sūnus, pamilęs Lietuvą

Dr. Juozas Eretas priminė pasauliui apie užmirštus baltus

IGNAS MEDZIUKAS

Plk. K. Žukas, buvęs krašto apsaugos ministeris, savo atsiminimuose *Žvilgsnis į praeitį* rašo: "Kartą atėjo pas mane jaunas, gražus, raudonskrustis svetimtautis, kuris su stipriu akcentu man taip rekomendavo: 'Eretas, Šveicarijos pilietis (rodos) filosofijos daktaras. Atvykau padėti jūsų tėvynei sunkiuoju jai laiku'".

Padėkojęs ir nustebejęs paklašiau jį, kokiais motyvais jis vadovavosi tokiaame kilniame savo nusistatyme ir iš kur moka lietuviškai. Atsakė, kad bestudijuodamas turėjo gerą draugą lietuvių, kuris jį taip paveikė, kad jis ir mūsų kalbos pramokęs, ir mūsų krašto pamylėjęs. Dr. Eretą priėmiau ir paskyriau į Tiekimo valdybą, kur jis uoliai tarnavo. Vėliau jis perėjo į ELTA, o dar vėliau profesoriavo mūsų universitete".

Dr. Juozas Eretas (Ehret) universitete Kaune profesoriavo apie 20 metų, kol bolševikai okupavo Lietuvą ir uždarė Teologijos-filosofijos fakultetą; visi profesoriai, taigi ir J. Eretas, buvo atleisti. Jis su šeima apsigyveno žmonos tėviškėje Pakorbūdžių kaime, Sintautų

Prof. Juozas Eretas

Nuotr. Vyt. Mazelio

valsčiuje. Prof. J. Eretas buvo vedęs studentę Oną Rakaitytę ir augino gražią šeimą. Jis reikėsi ne tik kaip profesorius, jis jungėsi į daugelio organizacijų veiklą: blaivybės draugiją, sporto lygą, išrinktas į Lietuvos seimą, buvo Lietuvių katalikų mokslo akademijos narys. Vadovavo pavarasininkų organizacijai, priklausė ateitininkams. Bendradarbiavo dienraštyje *XX Amžius* ir kitur.

Bolševikams okupavus Lietuvą, slapstėsi kaime. 1941 m. persikėlė į Vokietiją. Bet vokiečiams jis irgi nebuvo primitinas. Tik Šveicarijos vyriausybės pastangomis galėjo su

šeima grįžti į savo gimtąjį kraštą ir apsigyventi Bazelyje.

Gyvendamas Šveicarijoje neužmiršo pavergtos Lietuvos ir kitų Baltijos kraštų. Be daugelio kitų knygų, parašytų lietuvių kalba, jis 1973 m. parašė ir išleido vokiečių kalba studiją *Die vergessenen Balten*. Tuo jis norėjo atkreipti pasaulio dėmesį į užmirštas Baltijos tautas (lietuvių, latvių, estų), kuriuos, pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, buvo paliktos sovietų malonei.

Su šia dr. J. Ereto studija susipažinęs jaunas inžinierius Algis Liepinaitis ryžosi supažindinti diplomatus, politikus, žurnalistus. Šiam jaunam patriotui, palikusiam Lietuvą 1944 m., kai jis buvo dar tik 12 metų, atrodė, kad būtų labai naudinga studiją išversti į keletą užsienio kalbų. Susirūšęs su autorium prof. J. Eretu, jis ėmėsi darbo. Užtruko gal dveji metai, kai sumanymas buvo įvykdytas. Studija buvo išversta ir išleista anglų, prancūzų, italų, ispanų ir portugalų kalbomis. Studija buvo išsiuntinėta asmenims, turintiems įtakos pasaulio politikoje. Tik lietuvių kalba ši studija buvo išleista

2001 m. Lietuvos Sąjūdžio rūpesčiu, remiant Algiui Liepinaičiui. Iš vokiečių kalbos vertė dr. Dalia Kisieliūnaitė.

Savo studijoje autorius supažindino su baltais. Estai 1.8 milijono artimiausiais savo giminaičiais laiko suomių. Dauguma estų – liuteronų tikėjimo. Pietuose Estijos kaimynė – Latvija. Latvių 2.5 mln. gyvena daugiausia Dauguvos apylinkėse. Arčiau pajūrio gyvena daugiausia evangelikai – 60%, giliau žemyne – 26% katalikų. Dar toliau į pietus, abipus Nemuno, gyvena lietuviai – 3.2 mln. Kalba likusi archajiška, kaip sanskrito. Katalikai sudaro 80%, 8% evangelikų. Lietuvoje gyvena daug žydų, kurių dauguma per Antrąjį pasaulinį karą buvo nacių išnaikinti.

Rusai visą laiką stengėsi priartėti prie Baltijos jūros. Baltijos kraštai tam atkakliai priešinosi ir iškovojo savo nepriklausomybes.

Stasys Lozoraitis, Lietuvos diplomatinės tarnybos užsienyje vadovas, 1972 m. rudenį rengiamos Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos išvakarėse kreipėsi į JT gen. sekretorių dr. K. Waldheim, išvardindamas visas sutartis, kurių buvo Lietuvos pasirašytos su Rusija ir vėliau pažeistos, pradedant 1920 m. liepos 12 d. taikos sutartimi, 1926 m. nepuolimo paktu, keletu kitų ir

baigiant 1939 spalio savitarpio pagalbos sutartimi. Tokios sutartys buvo pasirašytos ir sulaužytos taip pat su Estija ir Latvija, todėl min. Lozoraitis reikalavo pasmerkti teisių pažeidimus ir sudaryti sąlygas, kad šioms tautoms būtų sugrąžinta laisvė.

Lietuviai ir kiti baltai nepriklausomybę atgavo, bet Rusija nenurimsta, stengiasi skieisti melagingą propagandą ir daryti politinį spaudimą iš vidaus. Gegužės mėn. Maskvoje rengiama triumfo prieš Vokietiją šventė, bet reikia prisiminti, kiek Baltijos tautos yra nukentėjusios, ir dar vis stengiamasi iškreipti istorijos faktus, pavergimą, okupaciją pavadinant "išvadavimu".

Garbė visiems tiems, kurie nenusilenkė Molotovo ir Ribbentropo pakto kūrėjams ir vykdytojams, atnešusiems Baltijos tautoms nelaimes, kentėjimus ir nepataisomą žalą. Šveicarijos sūnus Joseph Ehret (Juozas Eretas) visados bus prisimenamas Tautos istorijoje. Prof. J. Eretas mirė 1984 m. Karstas, jo pageidavimu, buvo pridengtas Lietuvos vėliava. Palaidotas Bazelio kapinėse bendrame šeimos kape.

Inž. Algio Liepinaičio pastangomis Lietuvoje buvo išleistas pašto ženklas su atvaizdu ir įrašu: "Juozas Eretas 1896-1984". Ten pat įrašyta *Die vergessenen Balten*.

Klaipėdos universiteto biblioteka

Klaipėdos universiteto biblioteka yra savarankiškas Universiteto padalinys. Klaipėdos universiteto akademinė veikla prasidėjo 1991 m. rugsėjo 1 d.

Steigiant universitetą buvo sujungti Klaipėdoje veikusių aukštųjų mokyklų fakultetai - Šiaulių pedagoginio instituto, Klaipėdos ikimokyklinio auklėjimo ir Kauno technologijos universiteto Klaipėdos fakultetai. Šių fakultetų bibliotekų fondai sudarė Universiteto bibliotekos branduolį. Netrukus buvo pradėta gauti labai vertingų spaudinių iš mūsų tautiečių, gyvenančių užsienyje.

2001 m. birželio mėn. į Klaipėdos universiteto biblioteką atkeliavo kanadiečio, ilgamečio laikraščio *Lietuvos pajūris* redaktoriaus, išeivio iš Mažosios Lietuvos, A. Lymanto archyvas. A. Lymanto kolekcija į KU biblioteką buvo pagabenta Mažosios Lietuvos fondo lėšomis. Kiek anksčiau Klaipėdos universiteto biblioteka buvo gavusi vertingą spaudinių kolekciją iš kanadiečio prof. V. Pėteraičio. Šių kolekcijų ir kitų vertingų dovanotų spaudinių pagrindu KU bibliotekoje 2001 m. rugsėjo mėn. įsteigtas "Mažosios Lietuvos archyvas".

Ta proga skirtas papildomas bibliotekininko etatas, atskiros patalpos Centrinėje KU bibliotekoje. Kataloguotos ir įvestos į elektroninį katalogą šiame archyve esančios knygos, sutvarkyti ir suregistruoti periodiniai leidiniai. A. Lymanto fonde užregistruota 405 pavadinimų ir 465 egzempliorių knygų, bei 72 pavadinimų periodiniai leidiniai. Visa tai prieinama skaitytojams archyvo

darbo metu (pirmadieniais – penktadieniais 10-17 val.).

Mažosios Lietuvos archyvas gausiai lankomas. Lankytojams teikiama informacija įvairiomis Mažosios Lietuvos istorijos temomis, pvz.: *Muzikinis gyvenimas Šilutės krašte 19-20 š., V. Gaigalaičio veikla, Klaipėdos krašto švietimo raida 20 š. pr. dokumentuose* ir kt. Archyvas bendradarbiauja su Mažosios Lietuvos enciklopedijos leidėjais. Rengiant 2-ąją enciklopedijos tomą ieškota ikonografinės medžiagos apie A. Lymantą, jo artimuosius. Rengiamos teminės parodos.

Pažymint lietuviškos spaudos atgavimo šimtmetį, Klaipėdos universiteto biblioteka, be kitų renginių, paruošė projektą *Lietuviškos spaudos išsaugojimas*. Pagrindinis šio projekto tikslas – išsaugoti nykstančius retus ir svarbius lietuviškus periodinius leidinius, juos skenuoti ir leisti naudotis kompaktiniuose diskuose įrašyta informacija. Daug tokių saugotinių leidinių yra ir Mažosios Lietuvos archyve.

Su šiuo projektu kreipėmės į Lietuvių fondą (JAV), iš kurio gavome 1000 USD. Už šias lėšas buvo įsigytas skeneris projekte numatytų darbų vykdymui.

Norėdami pilnai vykdyti šį projektą, taip pat planuodami galutinį A. Lymanto archyvo sutvarkymą, pagalbos kreipėmės ir į Mažosios Lietuvos fondą.

2004 m. vasarį mus pasiekė Mažosios Lietuvos fondo parama – 2740 Kanados dolerių. Už juos įsigijome Mažosios Lietuvos archyvui skirtą kompiuterį, kuris naudojamas

dokumentų skenavimui, skenuotų dokumentų redagavimui, archyvavimui, perkėlimui į kompaktinius diskus, paruošiant dokumentus naudojimui. Taip pat įsigijome 300 specialių archyvinų dėžučių dokumentų patalpimui bei 1000 lapų specialaus kartono archyvinų dokumentų tvarkymo darbams.

2004 m. pradžioje kreipėmės paramos šio projekto vykdymui ir į Kanados lietuvių fondą. 2004 m. lapkričio mėn. pabaigoje Kanados lietuvių fondas mūsų bibliotekai skyrė 1000 Kanados dolerių.

Visos šios lėšos yra ir bus naudojamos Mažosios Lietuvos archyve kaupiamų archyvų tvarkymui. Jau esame užsakę bibliotekininko darbo stalą ir sutarę dėl durų įrengimo archyvo patalpose. Šiuo metu vyksta intensyvūs A. Lymanto archyvo tvarkymo darbai. Bibliotekos darbuotojai Danutei Česnulevičiūtei Mažosios Lietuvos archyve talkininkauja universiteto istorijos specialybės studentai, vadovaujami doc. Vacio Vaivados.

Nuoširdžiai dėkojame visiems per Mažosios Lietuvos fondą aukojusiems a.a. Anso Lymanto ir a.a. Elenos Lyman-tienės atminimui pagerbti. Dėkojame jų dukrai Beatei už aukų nukreipimą A. Lymanto archyvo tvarkymo reikmėms.

Nuoširdi padėka Mažosios Lietuvos fondo pirmininkui Jurgiui A. Anysei ir Fondo išdalinkei I. Adomavičiūnei. Dėkojame visiems Kanados lietuviams, kurių aukos per Kanados lietuvių fondo paramą pasiekė mūsų biblioteką.

J. Pupelienė, direktorė

GYVENIMIŠKI PASTEBĖJIMAI

Gėlės ir žmonės

*Kiekvienoj gėlėj vis Dievo skirtas menas
Stebina spalvom ir forma, ir kvapais.
Gamtoje jos auga, žydi kaip išmano
Be pavydo, pykčio, barnių su kitais.*

*Gal ir žmogui reiktų pažiūrėt, kaip darniai
Sutelpa lysvelėj augalų pulkai.
Vis kasmet daugėja, negu buvo pernai,
Bet priglaudžia meiliai, rūpinas vaikais.*

*Juk ir žmones saulė glosto tarsi gėlę,
Tai kodėl to pykčio, keršto taip apstu?
Piktžolės išraunam, jei gėles užžėlė,
Ar iš savo sielos jas išrausi tu?*

*Kur žiedai – ten ir bitės,
kur vanduo – ten žuvis.
Aplinka – lyg palaima,
kas ją drumsti išdrįs?*

*O išdrįsta. Taip lemta! Patikėk – tai žmogus:
kas vienam miela, šventa,
tas kitam – nesvarbu.*

J. MARCINKEVIČIENĖ

Kai ateina tikras pavasaris, prasiveržia ir gėlės visu savo grožiu

Naujas žodis yra kaip laukinis žvėris: pirmiausia turi pažinti jo būdą ir jį sutramdyti tada jau gali jį panaudoti. (Autorius nežinomas)

Žemdirbių kalvė – Kvietiškis – dešiniojoje Šešupės pakrantėje, prie Marijampolės. Tai romantiškas kampelis, kur atskrenda žiemoti gulbės, kur žvengia žirgai.

Vietovė garsėja skaudžiais istoriniais įvykiais. Čia buvo žudomi 1863 m. sukilėliai. Motinos, ieškodamos vaikų, klaupėsi ties kiekvienu žemės kupsteliu, jų raudomis ošia liepos iki

Veiklus vietovės židiny

Artėjant mokyklos įsteigimo aštuoniasdešimtmečiui.
Nuo žemesniosios iki aukštosios žemės ūkio mokyklos

Kvietiško grafų buveinėje 1926 metais įsteigta žemesnioji Žemės ūkio mokykla – dabar kolegija

Nuotr. A. Gudelevičiaus

šių dienų. Iš pamirštos duobės mėnesienos naktimis iškyla žuvusiųjų siluetai, primindami kovą už laisvę.

Kvietiško dvare ilgesnį laiką šeimininkavo grafai But-

leriai. Važinėjo jie karieta, traukiama 6 žirgų. Per atvirus langus sklido polonezo garsai. Praeinant pro senbuvų kumetyną, lyg anuomet pasigirsta nudilusių girnų ūžesys, sugirgžda lingė, sužvanga milžtūvės pasaitai. Tai tarsi žilosios pašėpio legendos.

1926 m. žemesniąją žemės ūkio mokyklą įsteigė ilgametis direktorius Domas Aleksandravičius. Tai tarsi ažuolas, kurio paunksmėje iškilo naujas mokomasis pastatas, aruodai buvo pilni grūdų, veisliniai buliai, lyg kunigaikščių medžioklės metu išvyti iš girių stumbrai, aplinkos puošmena.

Jo vadovavimo metu tauta degė Pirčiupy, mirė Štuthofe, kiti šalo Trofimofkoj. Direktorius dėl tokios Lietuvos aukojosi, gelbėjo nelaimės ištiktus. Dėstytojai, sovietmečiu

kamuojami įvairių negandų, nešė šviesų spindulį – širdy išlaikytą meilę tėvynei, tėvų namams, artojo darbui, meilę motinos lopšinėse girdėtai lietuvių kalbai, kuri, pagal Justiną Marcinkevičių, lyg mažas paukštelis, neužsėdęs svetimo lizdo.

Kvietiško kolegijos direktorius Sigitas Valančius

Nuotr. A. Gudelevičiaus

– tai jauni žmonės. Lyg paukščiai ant galingų sparnų pakylėjo mokyklą į aukštumas. Vadovaujant direktoriui Sigitui Valančiui, reorganizavus Marijampolės aukštesniąją pedagogikos bei aukštesniąją žemės ūkio mokyklą, įsteigta kolegija – aukštoji neuniversitetinė mokykla.

Fakultetuose yra 14 katedrų, dirba 246 dėstytojai. Kolegijai vadovauja direktorius Sigitas Valančius. J. Klišonytė-Šelmienė, buvusi dėstytoja

Med. Dr. LEONARDAS POVILIŪNAS

Jaunystė amžina – vandens šaltiniuose, bet ne (vyno) rūsių buteliuose, statinėse Longfellow

Svaigalai vartojami nuo seniausių laikų

5000-6000 metų prieš Kristaus gimimą buvusioje Mesopotamijoje, senovės Egipte gyventojai mokėjo gaminti alų ir vyną. Nuo jų neatšilikio ir graikai, kurie savo tikyboje turėjo dievus, globojančius svaigalų mėgėjus: alkohikai – Bachą, o miego (dabartinio supratimu, narkomanų) globėjas buvo Morfėjus. Graikai greitai pastebėjo prąžtingas svaigalų pasekmes. Ieškojo būdų girtavimui sustabdyti, netgi atsirado papročiai kai kada (vestuvėse jaunesiems negerti svaigalų), tačiau visiškai uždrausti svaigalų negalėjo, nes vyravo nuomonė, kad vynas sužadina, pakelia žmogaus estetinius jausmus, skatina protavimą ir suteikia jam dieviškumo požymių.

Nuo senų laikų žinomas ir geriamas etilo alkoholis (etanolis). Chemikai skiria daug skirtingų nuo geriamo alkoholio rūšių: propilinį, butilinį, amilinį (medžio alkoholi). Geriamas (etilo) alkoholis nuodingas, bet kitos alkoholio rūšys keletą kartų už etilinių nuodingesnės.

Alkoholis susidaro mielėmis fermentuojant augaluose esantį cukrų. Taip fermentacijos būdu iš miežių gaunamas

Svaigalai žmonių gyvenime

Svaiginimosi papročiai Didžiojoje ir Mažojoje Lietuvoje XIX-ame amžiuje

alus, iš obuolių ir vynuogių vynas, kuris turi 10-12% alkoholio (obuolių vyne alkoholio yra tik 8%). Aluje alkoholio mažiau: nuo 2,5% iki 8%. Alkoholio koncentracija didinama distiliacija (kai skystis garinamas ir gauti garai kondensuojami). Šio proceso metu gaunamas spiritas.

Degtinė stipresnė. Ji turi 30-40% alkoholio. Anglijos džinas – 35%. Romas, konjakas, kaip ir degtinė, yra įvairaus stiprumo. Dar įvairesnio stiprumo – likeriai. Į vynus karštais įpilama konjako. Vynas, kuriame yra iki 20% alkoholio, vadinamas cheresu.

Šampanas – prancūziško vyno rūšis dėl savo turimo didelio anglirūgštės kiekio, sukeliančio gaivinantį veikimą, vartojama esant dideliui silpumui, gresiant nusilpimui, šleikštuliui. Vartojama neilgai, vieną, dukart paveikia gaivinančiai ir dėl savo trumpo veikimo organizmui nepakenkia. Tačiau, jei šampanas vartojamas nuolatinei, jis veikia kaip alkoholinė medžiaga ir dar daugiau, nes tiek anglirūgštės, tiek alkoholio didelis kiekis veikia kenksmingai, slegiančiai smegenis.

Lietuvių svaigalai

Nuo seniausių laikų lietuviai garsūs savo vaišingumu. Tai reikšminga žmonių bend-

Med. dr. Leonardas Poviliūnas

ravimo priemonė. Senovėje lietuviai savo svečius vaišindavo midumi. Jis būdavo 5-7% stiprumo. Jo nebuvo galima daug pasigaminti, tai jį vartodavo saikingai. Net didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas buvo blaivybės šalininkas. Svaigiais gėrimais piktnaudžiavimas buvo smerkiamas.

Išigalėjus žemdirbystei, prasidėjus javų sėjai, midų išstūmė kiti svaiginamieji gėrimai. Manoma, kad tai buvo alus, o vėliau degtinė. Alus ir midus minimas senovės lietuvių bei prūsų papročiuose, kur jis vartotas senojoje pagonių religijoje. Alus aukotas dvasiom, dievam (Perkūnui ir kt.). Iš jo putų burdavo. Alus ilgą

laiką buvo įėjęs į lietuvių papročius: alumi buvo laistomi namo kampai, durys, net kiaušės. Dar ir dabar jokios pabaigtuvės, vestuvės, krikštynos (netgi mirusiųjų paminėjimuose) neapsieinama be alaus.

Pradžioje išmokus gaminti degtinę, blaivybę saugojo įstatymas. Pirmasis Lietuvos statutas įgalino kontroliuoti alkoholio gamybą ir pardavimą.

Praradus Lietuvai valstybingumą, alkoholio vartojimo suvaržymai atsileido ir įvairiomis progom atsirado alkoholio vartojimo įpročiai. Pavyzdžiui: atlikus kokį nors darbą, reikalą, rengtos nedidelės išgertuvės. Ilgainiui šios išgertuvės, vadinamos „magaryčiom“, įėjo į paprotinę teisę, nes jų dalyviai tuo pačiu tapdavo kokios nors pirkimo-pardavimo ar kito sandorio liudininkais.

Iš istorijos ir iš pasakojimų prisimename bajorų papročius, jų pomėgį svaigintis, kai pokylių metu šaudydavo butelių kamščiai, kai taurėse puodavo šampanas, konjakas ir t.t., kai per naktį kortomis pralošdavo net dvarus. Tas jų pomėgis vaišintis alkoholiniais gėrimais įamžintas dainoj: „Co wypijim, to dla nas, za sto lat nie bendzie nas“ (Ką išgersim, tas jau mūsų, nes po šimto metų nebūs mūsų).

Baudžiavos laikais bajorus

nuo valstiečių skyrė didžiausia nelygybė, bet kaip vaikui alkoholi geriantis suaugęs, taip valstiečiui (baudžiauninkui) geriantis bajoras buvo pavyzdys. Valstiečiai pamėgdžiojo geriančius šlėktas ir turbūt iš to meto liaudyje išliko posakis: „Geriau su ponu į pragarą, negu su mužiku į dangų“.

Didžiojoje Lietuvoje

XIX š. pradžioje alkoholizmas Didžiojoje Lietuvoje labai plito. Jis naikino žmonių jėgas, atmintį, dorą, tikybą. Nesimatė nei to plitimo galo, nei ribų. Jo žalingo poveikio įtakoje tauta prarado gebėjimą mąstyti, nesugebėjo tam blogiui priešintis, apsnūdo, nyko ir merdėjo. Atrodė, kad jau nebėra jėgos, kuri tautos prąžūtį sustabdytų.

Tačiau ta jėga buvo. Tai – Bažnyčia. XIX š. viduryje vyskupo Motiejaus Valančiaus pastangomis ji ryžosi su tuo blogiu kovoti. Subūrusi katalikus į brolijas, seserijas, per jas platino blaivybės idėjas. Gan greit pavyko sulaukti gerų rezultatų.

Laikotarpiu nuo 1850 m. iki 1860 m. alkoholio suvartojimas Lietuvoje sumažėjo 10 kartų (nuo vieno milijono iki 100,000 kibirų). Tauta pradėjo busti. Pajutę tautos budimo pradus, caro valdininkai 1864 m. uždraudė blaivybės veiklą, bet gera sėkla jau buvo pasėta geroje dirvoje. Iš blaivių šeimų kilęs sveikas, tikintis jaunimas pradėjo mokytis ir toliau žadinti tautą.

(Bus daugiau)

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Kviečiame bendradarbiauti - laukiame ir spausdiname įvairius straipsnius:

- tautinės-krikščioniškos minties straipsnius...
- išeivijos gyvenimą liečiančius rašinius, pranešimus, pasisakymus, veiklos kronikas, atsiminimus, laiškus, nuotraukas, poeziją...

- apsakymus, knygų, filmų recenzijas, koncertų, baliaus aprašymus, juokus, anekdotus...
- naujienas iš Lietuvos, Kanados ir kitų kraštų...

MŪSŲ TĖVYNĖJE

PAVELDO APSAUGA

Naujasis Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas įsigaliojo balandžio 20 d. Vienas iš svarbiųjų nuostatų – konkreti ir tiesioginė atsakingų valstybės institucijų ir savivaldybių atsakomybė už kultūros paveldo išsaugojimą. Nauja tvarka užtikrins kultūros vertybių apskaitą, suderins urbanistinės plėtros ir paveldosaugos, visuomenės ir paveldo savininkų interesus. Bus racionaliai paskirstyti darbai tarp Kultūros ministerijos, Aplinkos ministerijos, apskričių ir savivaldybių. Įstatyme atsižvelgta į įvairias Europos ir pasaulines tos srities sutartis, taip pat į Tarptautinės paminklų ir kompleksų konservavimo ir restauravimo sutarties reikalavimus.

NEKOKYBIŠKI GAMINIAI

Šiais metais neįleista į Lietuvą ir gamintojams grąžinta 231.1 tonos neatitinkančių saugos reikalavimų maisto gaminių. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (VMVT) dėl rastos salmonelės užkrato gamintojui sugrąžino 5 tonų kiaulių liežuvių siuntą, importuojamą iš Olandijos. Taip pat į Lietuvos rinką nepateko ir pelėsių grybų apkrėstos pistacijos iš Irano. Muitinėje sulaikyta 21 tona Turkijos razinų, turinčių du kartus leistino kiekio ochratoksino, kuris sukelia inkstų ligas. Iš Irano vežamoje 41.5 tonų razinų siuntoje atrastas norma viršijantis pesticido fenvalerato kiekis. Iš viso VMVT išsiuntė Europos komisijai 15 pranešimų apie nesaugaus maisto atvejus.

UŽSIENIO INVESTICIJOS

Tiesioginės užsienio investicijos Lietuvoje šių metų pradžioje sudarė 16.19 bln. litų ir, palyginti su 2004 m. pradžia (13.7 bln.), padidėjo 18.2%, skelbia ELTA-DELFI. Daugiausia lėšų – 15.2% yra investavę Danijos, 15% – Švedijos, 11.4% – Vokietijos, 8.4% – Rusijos investuotojų. Investicijos iš ES valstybių sudaro 76.3% visų tiesioginių užsienio investicijų. Daugiausia Lietuvoje investuota į apdirbamąją gamybą – 34%, o 16% investicijų nukreiptos į prekybą, 14.4% – į finansinio tarpininkavimo įmones, 14.3% į sandėliavimo ir ryšių įmones. Apdirbamąjoje gamyboje 30.3% investuota į maisto produktų, gėrimų ir tabako gamybą, 24.1% – į naftos produktų ir cheminių gaminių gamybą, 10.3% – į guminių ir plastikinių dirbinių gamybą. Pernai tiesioginės Lietuvos įmonių investicijos į ES valstybes padidėjo beveik penkis kartus (612.8 mln. litų) ir sudarė 71.8% visų investicijų. Latvijoje sukaupia 54.7% visų Lietuvos tiesioginių investicijų, 18.6% – Rusijoje (didžioji dalis – Karaliaučiuje), 7.6% – Kipre.

IŠVYKIMAI

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, per 15 nepriklausomybės metų iš

Lietuvos išvyko maždaug 300,000 žmonių. Kasmet prarandama per 20,000 gyventojų, skelbia DELFI. Pernai iš Lietuvos į kitas valstybes išvyko 4,000 daugiau negu 2003-aisiais. Daugiausia išvyko į Jungtinę Karalystę (3,525), JAV (2,980), Vokietiją (1,727), Rusiją (1,228), Airiją (1,009), Ispaniją (730). Nuo 1990 m. kasmet daugiau išvykstančių į užsienio valstybes, negu atvykstančių į Lietuvą. Iš Lietuvos išvykti nori 40-60% žmonių. Daugiausia to siekia 14-24 metų jaunuoliai. Tyrimai rodo, kad 75% žmonių važiuoja dirbti, 8% – pamatyti, 7% – mokytis, 6% – gyventi.

PASKELBĖ PROTESTĄ

Tautinė partija "Lietuvos kelias" paskelbė balandžio 18 d. rengianti protesto akciją prie seimo 12 v.d. Reikalaujama iš seimo įteisinti kuo platesnį priėjimą prie valstybės archyvuose esančių dokumentų, taip pat uždrausti naikinti Lietuvoje veikusių SSRS specialiųjų tarnybų ir kitų represinių struktūrų dokumentus. Pranešime spaudai, paskelbtame balandžio 15 d., pasveikinta prezidento Valdo Adamkaus iniciatyva teikianti seimui Dokumentų ir archyvų įstatymo pataisas dėl KGB archyvų įslaptinimo, kuris informacinės laisvės požiūriu lygina Lietuvą su Gudija Vakarų aktyse. Paskelbta įspėjamoji badavimo akcija, kurią pradėsiantys istoriniai Lietuvos rezistentai, buvę politiniai kaliniai – Viktoras Petkus, Algirdas Statkevičius, Vytautas Laugalis, Antanas Terleckas.

ŠVENČIŲ DIENOS

Balandžio 20 d. posėdžiaus seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto nariai nepriėmė Liberalų ir centro frakcijos nario Darbo kodekso pataisoms, kuriomis būtų grąžintos poilsio dienos, prarastos dėl švenčių dienų ir išeiginių sutapimo. Kaip skelbia LGTIC, švenčių dienų įstatymu šiuo metu Lietuvoje įteisinta dešimt švenčių dienų: Naujųjų metų, Lietuvos valstybės atkūrimo, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena, dvi Velykų dienos, Motinos, Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo), Visų Šventųjų diena ir dvi Kalėdų dienos.

SEIMŪNAI DRAUSMINGESNI

Seimo etikos ir procedūrų komisijos pirmininkas Algirdas Monkevičius, įvertinęs komisijos svarstytą seimūnų lankomumą, pranešė, kad seimo nariai tapo drausmingesni. Kovo mėnesį į komisijos akiratį pateko tik 4 parlamentarai, be pateisinamos priežasties praleidę po vieną seimo visuotinį posėdį. Jo teigimu, tai pats geriausias lankomumo rodiklis gal net visoje seimo istorijoje. Parlamentarai dabar labiau suvokia savo atsakomybę, o seimo valdyba ir seniūnų sueiga imasi iniciatyvos taip rikiuoti darbotvarkes, kad parlamentarai galėtų planuoti savo laiką ir dalyvauti balsavimuose. RSJ

Pabaltijo universiteto sukaktis

Iš Pabaltijo universiteto sukakties minėjimo. Iš k.: J. Vilča, dr. E. Gerulis, E. Eidukas, D. Eidukienė, M. Karalienė; žemiau: A. Čepėnienė, J. Lingys, A. Čepėnas, p. Levickienė

Š.m. kovo 15 rinkomės į Pasaulio lietuvių centrą prie Čikagos paminėti 59 metų nuo Pabaltijo universiteto įsteigimo sukakties. Pirmininkaujantis Pranas Jurkus pakvietė dr. E. Gerulį sukalbėti invokaciją. Savo maldoje jis dėkojo Vieš-

pačiui, kad galime dar susirinkti ir paminėti 1946 metų žibinto – Pabaltijo universiteto – ir dėkojo už Jo malones, kad mūsų Lietuva, Latvija ir Estija susilaukė laisvės. Po to buvo perskaitytas buvusio kapeliono R. Krasausko sveikinimas, kuria-

me jis džiaugėsi mūsų neblėsiančia meile savo universitetui – alma mater.

Kolegė Danutė Eidukienė, kurios iniciatyva buvo renkama visa periodinėje spaudoje pasirodžiusi informacija apie Pabaltijo universitetą ir surinkusi į didelę knygą, kad tai pasiliktų ateičiai, priminė minėjimus, surengtus praeityje. Pirmininkas Pranas Jurkus paklausė, jeigu Putin rengia 60 metų nuo karo pabaigos minėjimą, tai kodėl mums nesurengti 60 metų nuo Pabaltijo universiteto įsteigimo minėjimo? Minčiai pritarta, sudarytas komitetas minėjimui surengti. Įždininkas pranešė apie išdą. Pajamos – mūsų mokestis, kuris kasmet mažėja. Minėjimui surengti reikės pinigų. Nutarta kreiptis į fondus ir asmenis. Prof. V. Černius parodė nuotraukas, kurias padarė pereitą vasarą lankydamas buvusio universiteto pastatus. Viskas pasikeitė. Pasivašinėję sugiedojome *Gaudeamus* ir užbaigėm su *Krambamboliu...* Galbūt ir Kanadoje gyvenantieji susigundys atvykti į kitais metais kovo mėnesį rengiamą minėjimą. Visi kviečiami. Mielai atsiųsime pakvietimus, jeigu žinosime Jūsų adresus.

Eugenija Barškėtienė

Mokslo ir kūrybos simpoziumas

Informuojame, kad tezių pateikimas XIII pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumui baigėsi. Yra gauta per 250 tezių. Tikimės iki Simpoziumo pradžios parengti ir išleisti tezių rinkinį ir kuo greičiau sudaryti Simpoziumo mokslinę programą. Jūsų pranešimai pagal pateiktas tezes bus skaitomi tris dienas: birželio 30 – liepos 2 dienomis (ketvirtadienį, penktadienį, šeštadienį) sekcijų posėdžiuose po pietų. Daugiau tezių Simpoziumo svetainėje prašome neteikti. Tuos Simpoziumo dalyvius, kurie pavėlavo pateikti tezes, bet nori pasiūlyti vertingus pranešimus, prašome kreiptis į sekcijų koordinatorius ir, jiems pritarus, siųsti parengtas tezes el. paštu adresu gontis@ktl.mii.lt. Visus jau pateikusius tezes Simpoziumo dalyvius kviečiame patikrinti Simpoziumo svetainėje, ar Jūsų tezės tikrai yra paskelbtos ir patalpintos teisingoje sekcijoje. Visus siūlymus ir pageidavimus dėl pastebėtų netikslumų pateikimo prašome taip pat siųsti el. paštu.

1. XIII Simpoziume dalyvio mokesčio nėra, visi atvykstantys iš kitų šalių bus kviečiami

į visus bendrus Simpoziumo renginius.

2. Visiems jaunesiems mokslininkams (iki 35 metų), atvykstantiems perskaityti Simpoziume pranešimų, bus apmokėtos kelionės išlaidos pagal pateiktus kelionės bilietus.

Visus jau pateikusius savo pranešimų tezes jaunuosius mokslininkus kviečiame elektroniniu paštu kreiptis į gerb. Ugnę Stadnikę (Ugne@mokslas.lt), Tarptautinių programų skyrius, Švietimo ir mokslo ministeriją, ir pranešti, kad Jums reikalinga parama kelionės išlaidoms apmokėti. Laiške reikia nurodyti: vardą, pavardę, instituciją, kurioje dirbate, miestą iš kurio atvykstate ir informaciją kontaktams. Jūsų pateikto pranešimo pavadinimą ir sekciją, ir būtinai nurodykite kiek galima tiksliau kompensuotiną bilieto kainą. Bilietai turėtų būti, pagal galimybes, patys pigiausi. Informaciją siųskite kuo greičiau, nes galimybės yra ribotos.

3. Visiems kitiems pageidaujantiems Simpoziumo dalyviams numatoma užsakyti kambarius Vilniaus mokslo ir studijų institucijų svečių namuose.

Užsakyti kambariai bus apmokėti Simpoziumo organizatorių lėšomis. Pageidaujantys Simpoziumo dalyviai turi kuo greičiau kreiptis į gerb. Ugnę Stadnikę (Ugne@mokslas.lt). Laiške reikia nurodyti: atvykstančių asmenų vardus, pavardes, informaciją iš kur atvykstate ir kontaktams, pageidavimus užsakovams kambariams: vienviečiai, dviviečiai ir panašiai. Šią informaciją taip pat reikia siųsti kuo greičiau.

Vyngintas Gontis

Kviečiame chorus registruotis

www.dainusvente.org

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST ROBERTAS NEKRAŠAS

- ▶ KULNO SKAUSMAI
- ▶ PĖDOS SKAUSMAI
- ▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ▶ ĮAUGĘ NAGAI
- ▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA

- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTE IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDEKLAI
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŲ ĮRANKIŲ

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Associate Broker, 67 First Street Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Angelė Šalvaitytė, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovė. Ji mielai jums patarnaus.

Nemokamas 1-888-657-4844

Darbo 705-445-8143

Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

LIETUVIŲ TELKINIUIOSE

Per 1959 m. Hamiltonė įvykusias VI-sias Kanados lietuvių dienas Hamiltono tautinių šokių grupė (vėliau pasivadavusi "Gyvataras"), vadovaujama Genovaitės Dumčiūtės-Breichmanienės, atliko trijų dalių montažą: 1. skausmas ir kančia, 2. viltis, 3. laisvė... džiaugsmas, režisuotą Elenos Dauguvietytės-Kudabienės. Montažo antro paveikslą "Viltis" atlikėjos: sėdi (iš kairės) Aldona Gurgždytė (Pietrantonio), Vida Verbickienė, Elena Bartkutė (Kontenienė), stovi (iš kairės) Aldona Meškauskaitė (Stanaitienė), Genė Latauskaitė (a.a. Kairienė), Lina Verbickaitė (Sawitz), Renata Petrušaitytė (Žilionienė), Irena Grabošaitė (Ross), Nijolė Stanaitytė (Otto)

London, ON

KLB LONDONO APYL. ataskaitinis-rinkiminių susirinkimas įvyko balandžio 17 d. po Mišių parapijos salėje. Susirinkimą pradėjo valdybos pirm. A. Švilpa; susirinkimui pirmininkauti pasiūlytas S. Keras, o sekretore – I. Naujokaitytė-Pranskevičienė. Pirmininkaujantis pasveikino susirinkusius ir paprašė tylos minute pagerbti per paskutinius metus į amžinybę išėjusius parapijiečius; kun. K. Kaknevičius sukalbėjo invokaciją.

A. Švilpa apžvelgė valdybos atliktą darbą nuo 2000-jų ir naujai išrinktai valdybai palinkėjo sėkmės. Ižd. A. Petrašiūnas pateikė finansinę ataskaitą, J. Aušrotas perskaitė revizijos komisijos aktą, trūkumų nerasta. Buvusi valdyba baigė darbą ir atsistatydino. Diskusijose S. Keras pasiūlė, kad nauja valdyba glaudžiau bendrautų su bendruomenės nariais. Tam numatyta kiekvieno mėn. pirmą sekmadienį po Mišių susirinkti į parapijos salę bendriems pokalbiams ar informacijos pateikimui. Taip

pat buvo priimtas pasiūlymas Motinos dieną kasmet švęsti gegužės pirmąjį sekmadienį, kad šeimos galėtų netrukdomai švęsti ir antrą – kanadietišką Motinos dieną – gegužės antrąjį sekmadienį.

Buvo išrinkta nauja valdyba: Ieva Naujokaitytė-Parancevičienė, Marytė Naruševičienė, Aldona Valaškevičienė ir nauji nariai – Stasys Keras, Birutė Naujokaitienė, Lidija Ramonienė ir Jūratė Simanavičienė. Dalyviai, pasivašinę pyragais ir kava, išsiskirstė patenkinti susirinkimo eiga ir rinkimų rezultatais, o nauja valdyba pasiliko pirmajam valdybos posėdžiui – pareigų pasiskirstymui: valdybos pirm. Stasys Keras, n. tel. 519 652-6837, vicepirm. ir sekr. – Aldona Valaškevičienė, el.paštas: aldonav@sympatico.ca, ižd. – Jūratė Simanavičienė, ryšiams su jaunimu – Ieva Naujokaitytė-Parancevičienė, el.paštas: inaujoka@uwo.ca, n. tel. 519 680-3248. Kitos valdybos narės padės spec. renginiuose. Revizijos komisijos pirmininku liko Jurgis Aušrotas, nariu – Stasys Navickas.

Naujai išrinkta KLB Londono apyl. valdyba kviečia kitų apylinkių valdybas palaikyti tarpusavio ryšius ir bendradarbiauti pasikeičiant darbo patirtimi, kad bendruomenių veikla ir lietuviybės palaikymas vyktų tik geranoriška linkme. Numatyta atnaujinti bendruomenės narių sąrašą ir išleisti žiniaraštį. Valdyba kviečia atsiliepti tuos Londono apylinkės lietuvių, kurie iki šiol dar nėra įsijungę į bendruomenę, ir apie save pranešti valdybos pirm. S. Kerui arba sekr. A. Valaškevičienėi tel. 519 472-0073.

MOTINOS DIENA bus minima gegužės 1 d., po 10 val. Mišių parapijos salėje. Valdyba kviečia visus bendruomenės narius minėjime dalyvauti.

Aldona V.

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

SKAMBINTI

Petras Brasas

(905) 383-1650

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

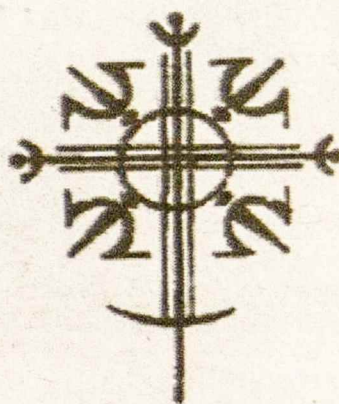
Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539

arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju į kainoti)

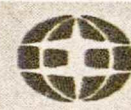
"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury

Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Saulius Anužis, 45 metų, Lansingo miesto verslininkas, š.m. vasario 5 d. išrinktas Mičigano valstijos respublikonų partijos vadovu. Pasak JAV žiniasklaidos, jam reikės vadovauti kovai, kad būtų partijos atstovas išrinktas valstijos gubernatoriumi ir ateinančiuose rinkimuose atgautų JAV senatoriaus vietą. Tą patį šeštadienį (vakare) naująjį Mičigano valstijos respublikonų partijos vadovą sveikino prezidentas V. Adamkus, tuo metu viešėjęs Čikagoje. Taipgi S. Anužį pasveikino Lietuvos ambasadorius Vašingtone V. Užackas, palinkėdamas, kad lietuvių bendruomenėje atsirastų daugiau asmenų panašioms pareigoms užimti. S. Anužis verslo ir kitais reikalais 20 kartų lankėsi Lietuvoje. Jis gimė Detroite, vedė lietuvaite Liną ir augina keturis vaikus, kurie moka kalbėti lietuviškai. (*Amerikos lietuvis*, 2005 m., 7 nr.)

Australija

A.a. Stasys Šeduikis, 80 metų amžiaus, mirė š.m. vasario 16 d. Melburne. Velionis gimė 1924 m. spalio 10 d. Anykščiuose, keturių brolių ir dviejų seserų šeimoje. Jis baigė Anykščių pradžios mokyklą ir gimnaziją. 1944 m. buvo įstojęs į gen. P. Plechavičiaus Vietinę rinktinę. Vokiečiams ją nuginklavo ir suėmęs jos karius, S. Šeduikis buvo išvežtas darbams į Vokietiją. Karui pasibaigus, gyveno pabėgėlių stovykloje. 1947 m. prasidėjus emigracijai, jis su pirmuoju transportu išvyko į Australiją. Atlikęs dvejų metų darbo prievolę, apsigyveno Melburne ir įsidarbino "General Motors Holden" įmonėje, kur darbavosi iki išėjimo į pensiją. 1952 m. vedė Oną Utaraitę ir susilaukė dviejų dukterų ir trijų sūnų. Gyvenimas buvo darnus ir laimingas. Vaikams sukūrus šeimas, susilaukė 12 vaikų. 1988 m. mirė žmona. Po kelerių metų vedė našlę Eleną Petrulienę, su kuria taipgi gražiai sugyveno, likdamas ir toliau mylimu savo vaikų tėvu. Buvo darbštus ir visuomet pasiruošęs padėti. Staiga susirgo plaučių uždegimu ir širdies liga. Mirė ligoninėje ankstyvą vasario 16-tos rytą. Gedulines Mišias atnašavo kun. A. Šimkus Šv. Marijos Jūrų Žvaigždės šventovėje. Giedojo parapijos choras ir solistės R. Mačiulaitienė bei B. Kymantienė. Palaidotas šalia pirmosios žmonos Aldonos. Liko liūdėti žmona Elena, trys sūnūs ir dvi dukterys su šeimomis. (*Tėviškės aidai*, 2005 m., 4 nr.)

Lenkija

Lietuvos ambasada Varšuvoje ir generalinis konsulatats š.m. sausio 8 d. surengė naujametinį susitikimą. Jame buvo pakviesti dalyvauti Lenkijos lietuvių bendruomenės atstovai, Lietuvos verslininkai, diplomatiniai atstovai, darbuotojai, lietuviai studentai. Ambasadorius E. Meiliūnas, sveikindamas sve-

čius, pažymėjo, kad 2004 m. Lietuvai buvo ypač reikšmingi, nes ji tapo NATO ir Europos sąjungos nare. Ta proga jis Lenkijos lietuvių bendruomenės atstovus apdovanojo Lietuvos užsienio reikalų ministerijos įsteigtais medaliais. Broniui Makauskui, PLB vicepirmininkui, įteikė medali, skirtą Lietuvos narystei Europos sąjungoje ir NATO paminėti. Kitiems Lenkijos lietuvių bendruomenės atstovams bei visuomenininkams buvo įteikti kitokie medaliai. B. Makauskas, dėkodamas už apdovanojimą, pabrėžė, kad ligi šiol nebuvo tokių nuoširdžių gerų santykių su Lietuvos ambasada. Jis taipgi pažymėjo Seinų konsulato svarbą vietinei lietuvių bendruomenei. Vėliau studentai dainavo lietuviškas dainas, D. Zimnickui pritariant pianinu.

Seinų valsčiaus viršaitis š.m. sausio 12 d. pradėjo aktyviai informuoti Seinų valsčiaus tėvus apie planuojamą nuo kitų metų mokyklų uždarymą. Buvo surengti susitikimai Krasnagrūdės ir Aradnykų mokyklose. Laikraštyje *Wiesci Sejnenskie* rašoma, kad įsteigus Seinuose lietuvių švietimo centrą, dauguma Seinų valsčiaus mokytojų bus atleisti iš darbo. Pasak lietuviškų šaltinių, Seinų lietuvių mokyklos įsteigimas nieko bendro neturi su valsčiaus pareiga išlaikyti mokyklas, užtikrinti mokytojų darbą. Esą ypač keistai pasirodęs Seinų 2-sios gimnazijos direktorius reikalaujantis iš tos mokyklos mokinių tėvų, kad jie pasisakytų, kurią mokyklą jų vaikai lankys nuo ateinančių mokslo metų. Toks direktoriaus elgesys yra neteisėtas ir pasityčiojimas iš tėvų. Po tokių įvykių Lenkijos lietuvių bendruomenė kreipėsi į Lenkijos švietimo ir sporto ministeriją, taipgi informuodama ir piliečių teisių gynėją, prašydama atkreipti dėmesį ir sustabdyti savivaldybės neteisėtus veiksmus lietuvių atžvilgiu. (*Aušra*, 2005 m., 1 nr.)

Gudija

Kalėdų ir Naujųjų metų proga Vilniaus krašto lietuvių sąjungos valdybos nariai aplankė Breslaujos rajono lietuviškas mokyklas. Mokiniai gavo labdaros ir mokymo priemonių bei laikraštį *Lietuvių godos* su straipsniu apie jų mokyklas. Mokiniai ieškojo nuotraukose savęs ir daugelis surado. Breslaujos rajone darbuojasi mokytojos: Pelesojė ir Vainiūnaitė – Aldona Misiūnienė su vyru; Ūsiuose ir Zarachėje – Valentina Kominčiūtė. Pastaroji gyvena vietoje ir kasdien dirba su vaikais. Tai jie lietuviškai dainavo ir šoko porą valandų. Draugijos valdyba rūpinasi, kaip pagerinti mokymo sąlygas. Prieš Velykas nutarta vėl aplankyti mokyklas. Tikimasi, kad šioje išvykoje dalyvaus ir Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos vyriausybės nariai, nes būtina spręsti mokyklų patalpų reikalus. (*Lietuvių godos*, 2005 m., 1 nr.) J.A.

*Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje,
išsikūręs nuosaviuose namuose -*

TALKA

LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 49 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki ..0.75%
santaukas1.00%
kasd. pal. taupymo s1sk. ..0.75%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius1.50%
180 dienų indėlius1.55%
1 m. term. indėlius2.50%
2 m. term. indėlius2.75%
3 m. term. indėlius3.00%
4 m. term. indėlius3.40%
5 m. term. indėlius3.85%

RRSP ir RRIF

(Variable)1.00%
1 m. ind.2.50%
2 m. ind.2.75%
3 m. ind.3.00%
4 m. ind.3.40%
5 m. ind.3.85%

PASKOLAS

Asmeninės nuo4.30%
nekiln. turto 1 m.4.95%

•Nemokami čekių sąskaitų
apmokėjimai

•Narių santaupos
apdraustos TALKOS
atsargos kapitalu
3 mln. dol. ir Kanados
valdžios iki \$100,000.00
sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELE - INTERAC KORTELE
TINKLAPIS: www.talka.net

GENOVAITĖ GUSTAITĖ

Poeto, akademiko Justino Marcinkevičiaus gimimo diena beveik sutampa su mūsų nepriklausomybės paskelbimo diena: jis gimė 1930 m. kovo 10-ąją. Sukaktis paminėta buvo ne vienu sveikinimu, susitikimu, renginiu.

Tadien (kovo 10) Lietuvos radijo žurnalistas Vytautas Markevičius *Ryto garsuose* (populiariausioje laidoje, trunkančioje nuo 6.30 iki 10 val.) kalbino poetą, grįžo į praeitį, prie nepriklausomybės ištakų, Sąjūdžio gimimo. (Poetas pirmas pasirašė jo įsteigimo aktą, įėjo į iniciatyvinę grupę). Sustojo prie nelinksmo klausimo: kas beliko šiandien iš anuometinės moralės, jos dvasios – “kelios pušelės apykreivės”?

Taip, poetas pritaria, kad nuo Sąjūdžio viršukalnės, nušviestios idealizmo, prasidėjo kelionė į tikrovę, pagrįstą nebe morale, o antimorale. Buvusį nerašytą, visų pripažintą teisybės siekimo įstatymą pakeitė kitas – “šventos nuosavybės”, “turėti ir turtėti” – nesvarbu kaip, kokiais būdais, kokiomis priemonėmis (vagyste, apgaule, prievarta). Ir net gali likti nenubaustas.

Atėjo naudos, malonumų žmogus – tai kaip su juo kalbėti? “Moralė atmetama aukštuomenėje, ar taip ir liks be vertybių?” – klausė poetas ir baigė: “Lieka tuštuma be tikslo, be idealų – to pasigendu”. Paskutinės *Ryto garsų* mintys – tuštuma be idealų...

Tą pačią dieną (kovo 10) *Lietuvos rytas* idėjo ilgą, sukaktuvinį savo korespondento Ramūno Gerbutavičiaus pokalbį su poetu. Jau vien straipsnio antraštė (*Tautos laisvė sverinama ir raikoma gabalais*) parodo tas pačias *Ryto garsų* laidoje nuskambėjusias mintis.

Poetas palygina požiūrį į laisvę, jos supratimą Sąjūdžio laikais ir dabar. Prieš 15 metų laisvę įsivaizdavom “kaip laisvę visiems; apie ją beveik ir nekalbėdavom. Žinojom, kad laisvė – tai laisvė”. Tuomet ji buvo neatskirama nuo tautos, nuo Lietuvos laisvės. “(...) Nežinau, ar

Didžiojo poeto sukaktis

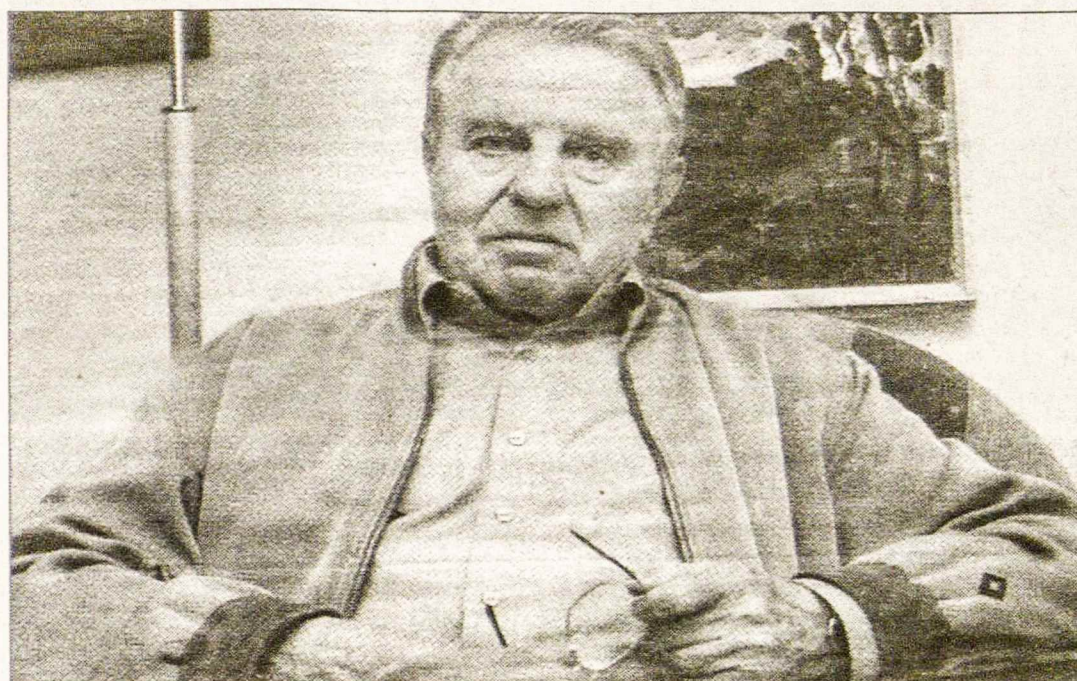
Justino Marcinkevičiaus 75-mečio iškilmės

Sąjūdžio iniciatyvinėje grupėje buvo žmonių, kurie tuo metu mąstė apie laisvę sau. Tai atsirado vėliau (...). Kai buvo suformuluotas šūkis: nuosavybė – šventa”. Dėl to nuosavybės šventumo sukaktuviniškas labai suabejoja, tvirtindamas: “Kad (ji) įstatymo saugoma ir ginama – sutinku ir pritariu, bet dėl jos šventumo labai abejoju: po Dievo dangum šventa tikrai gyvybė”. Iš tos šventos nuosavybės karčiai pasišapo: “(...) kas nenorės nuosavybės, jeigu ji dar ir šventa. Ir kuo jos daugiau, tuo ji šventesnė. Nelabai svarbu, kokių būdu, kaip ji įsigijama. Švento daikto niekada ne per daug”. Apibendrina: liūdniausia, kad “tas, kuris turi to daikto, ir pats šventėja”. Taip per “šventą nuosavybę” Sąjūdžio idealizmo ir nebeliko...

Straipsnyje gražiai pereita prie šiomet išėjusios poeto rinktinės *Amžino rūpesčio pieva*. Klausima, kas po pievą iki šiol tebesigano: tai istorija, tėvynė, kalba, žmogus. Kūrėjas pasidžiaugia: “Turi juk kažkur ganytis, tai man visą gyvenimą rūpėjo. Ir teberūpi”. Teberūpi, skauda...

Tai matyti ir iš straipsnio pabaigos, kur į korespondento primintą garsią savo eilėraščio eilutę *Ašara Dievo aky / Lietuva, ką tu veiki?*, atsako: “Man atrodo, kad Dievo aky tebespindi ašara. Esame kalti, kad jos nenušluostome”. Esame kalti...

Apie tai, kas visą gyvenimą rūpėjo, vienaip ar kitaip buvo kalbama taip pat sukaktiškai skirtoje savaitraščio *Nemunas* straipsnyje, kur pasigilinta į kūrybinės drąsos ir nedrąsos, baimės klausimą. Čia Justinas Marcinkevičius iškelia senąją raštiją, jos pasirodymą laikydamas “drąsos žygiu” jau vien todėl, kad ji pasirinko lietuvių kalbą. Primena universiteto rankraštyne esančią lotynišką knygą *Tractatus sacerdo-*

Žymus Lietuvos poetas Justinas Marcinkevičius, atšventęs savo 75-ji gimtadienį

alis (1503 m.), jos paskutiniam puslapyje prieš kelis dešimtmečius aptiktus lietuviškai rašytus poterių ir klausia: “Argi nebuvo drąsi ranka, kuri paliko mums pirmąjį (lietuvišką) rašytinį tekstą?”

Mūsų gimtosios kalbos riterį liūdina dabartinė jos padėtis. “(...) šiandien kiekvienas viešosios erdvės užleidimas, nuolankus jos atidavimas svetimai kalbai nėra drąsos ir pažangos reiškinys”. Karčiai papriekaištauja abejingiesiems, nesuvokiantiems: “(...) abejingumas kalbos likimui irgi yra baimė. Dar didesnė baimė yra mūsų rašymas ir kalbėjimas, kad nieko baisaus nėra, kad niekas mūsų kalbai negresia, kad jeigu sunyks ir mirs – tai tiek ji ir verta, taip jai ir reikia, ir pan.”

Kartu su abejingumu kalbai eina ryškus tradicijos, palikimo išsižadėjimas, neatskiriamas nuo rodomo, skelbiamo vakarietiško, europietiško, modernumo. Apie tai poetas sako: “Baimė atsilikti, baimė būti apkaltintam tamsumu, neišprusimu, primitivumu kreipia mūsų žvilgsnį į Vakarus ar kuria kita kryptimi, kur (deja, deja) pamatome ne viršūnes, ne prieš jas suklum-

pame (...)”. Ir tokia neva Vakarų siekiamybė paskelbiama drąsa, ja žavimasi, ji skatinama, jos pilna vadinamojoje masinėje kultūroje, apie kurios kultūrą, etiką, moralę sunku kalbėti. “Nežinau, pavyzdžiui, ką dar galima, kas liko dar neapnuoginta žmogaus kūne. (...) Merginoms sakoma (ir rašoma), jog tai drąsa. Jos jau drovisi savo drovumo”. Tokį elgesį, tokią laikyseną iš tikrųjų skatina baimė. Baimė “atsilikti, netekti netgi menkai atlyginamo darbo. Gal dar svajonės kada nors būti pavadintai “žvaigžde”, pakliūti į spalvotą žurnalą...” Prieš ką suklumpam?...

Didysis sukaktuvių renginys įvyko Mokslo akademijoje kovo 22 d. Toje pačioje salėje, kurioje (aname amžiuje...) susikūrė Sąjūdis, kur pasirašytas jo įsteigimo aktas, kuriame pirmas parašas – Justino Marcinkevičiaus.

Kas darėsi tą pavakarį! Kiek nepakabino apsiaustų (į rūbinę netilpo), kiek negavo atsisėsti. Stovinčių takuose, atsirėmusių pasieniais pilna. Beveik vien vyresnioji karta – jai kūrėjo mintys artimiausios, brangiausios.

Poetas sėdi pirmoje eilėje (demokratiškai...), ne scenoje,

kurioje šeiminkauja programos tvarkytojas, rašytojas Valentinas Sventickas, atlikėjai. Pagrindinė pranešėja – prof. Viktorija Daujotytė, pripažinusi poetą supančią “aura populiarią”, sustoja prie trilogijos, jos viršūnės *Mindaugo*, visuomenės vertinimo.

Mindaugo (karaliaus, žmogaus...) monologą apie valdovų laimę ir kančią, mėginimus įspėti, kas laukia Lietuvos, skaitė Klaipėdos teatro aktorius Vytautas Paukštė (pirmas Mindaugo atlikėjas Lietuvoje). Su koku susidomėjimu salė jo klausėsi, gal taip pat, kaip per pirmąjį pastatymą Klaipėdoje prieš 30 metų...

Į sceną išeina Justinas Marcinkevičius, lydimas ovacijų, atsistojusios salės. Nesakė prakalbos, paskaitė parinkęs senesnių eilėraščių, kuriuose tos pačios nelinksmos mintys: *Širdys neapykantos prižėlė // protai baimės paukščių nutupėti*. Apibendrina: *Turgus didelis, nėra ko pirkti*.

Scenoje vėl aktorius V. Paukštė, jau su *Mažvydu*. Skaitė, mokė tarti vieną žodį – *Lietuva*. Salė atsistoja, skanduoja. (Ar šiandien beįsivaduojam, kaip anuomet jautėsi Klaipėdos žiūrovai, dėliojantys tuos skiemenis?..).

Nedidelę muzikinę programą (ištraukas iš P. Mascagni, E. Grieg, M.K. Čiurlionio kūrybinių) atliko Balio Dvariono 10-metės mokyklos simfoninis orkestras, diriguojamas Modesto Pitrenos.

Sąjūdžio nuotaikos kupiną renginį baigė sveikinimai, kurių poetas taip norėjo išvengti. Bet kantriai stovėjo, klausėsi. Trumpiausią kalbą (tarp gausybės sveikintųjų) pasakė architektas V. Mačiulis: “Poete, ačiū už *Katedrą*”.

Atsisveikindamas, dėkodamas Justinas Marcinkevičius paskaitė savo eilėraščio *Epigrama sau* eilutes: *Viešpatie, bausk: gyvenau ir dar noriu. Noriu, nors rūpesčio pieva vėliai žaliuoja, o turgus didelis ir nėra ko pirkti, bet juk amžinai pasilieka tikėjimas, viltis ir meilė, - gal sunyks piktybės gėlės, gal subręsim? Todėl, Viešpatie, bausk...*

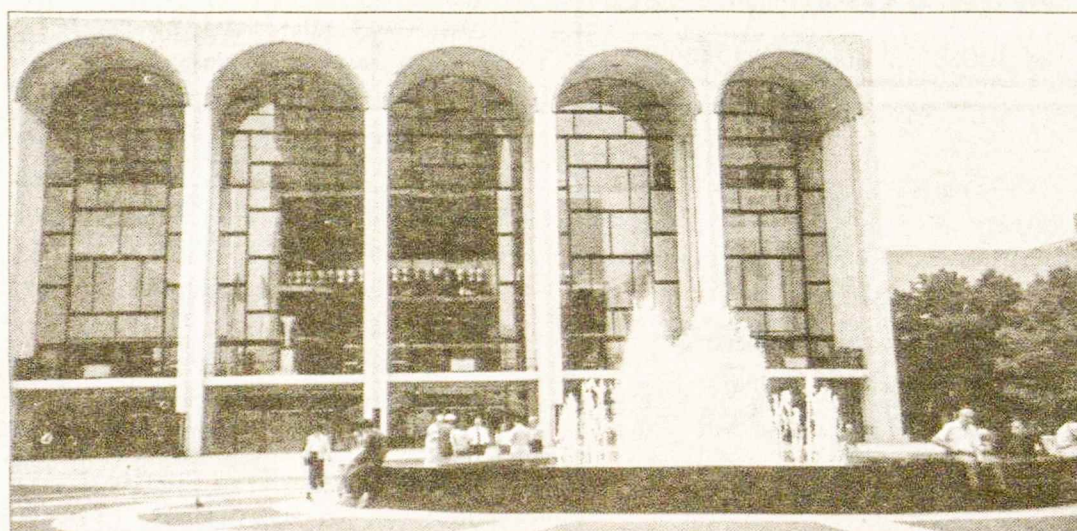
GEDIMINAS KURPIS

Mano kasmetinės kelionės į Niujorko Manhattaną data paprastai būna nulemta Metropolitan operos repertuaro. Pasirenku savaitę, kurioje randu dvi ar daugiau viliojančių operų, ir tada planuoju kelionę. Iš Toronto į Niujorko miestą yra didelis transporto priemonių pasirinkimas, tačiau ne visos jos yra patogios. Lėktuvu – iš anksto užsisakant – negali nuspėti oro, nors kelionės laikas, jei viskas gerai sekasi, yra trumpiausias. Automobiliumi važiuoti patogiu, tačiau pasiekus Manhattaną ir nugalėjus visus dažnai gana solidžius judėjimo kamščius prie įvažiavimo tiltų ar tunelių automobilio pastatymas kainuoja brangiau negu pakelėje moteliai.

Belieka autobusas ir traukinys. Abiem trunka 12 valandų. Traukinys stovi prie Kanados-JAV sienos apie 4 valandas, kol vyksta dokumentų ir lagaminų patikrinimas. Autobusas pasienyje prabūna trumpiau, bet pasuka iš kelio į mažesnius miestus, kaip Rochester, Syracuse, Binghamton.

Kelionė ir garsiosios operos

Niujorko Metropolitan operą aplankius

Niujorko Metropolitan operos rūmai

Pasirinkau autobusą, nes gavau senjorams pagigintą bilietą.

Kelionė autobusu

Daug buvo kalbėta ir rašyta, ir didelės sumos pinigų išleista stiprinant pasienio saugumą. Galvojau, kad gal ir pas neužteks įrodyti, kad nesu teroristas. Tačiau nustebau, kai JAV pusėje tik žvilgterėjo į pasą, visai netikrino lagaminą ir pasiuntė atgal į autobusą. Girdejau, kad kitiems neleido

įvežti sumuštinį su kepta jautiena (bijoma kempinligės?), minkštais sūriais, vaisių bei namuose gaminto vynu. Vairuotojas sakė, kad paprastai leidžia šuniui apuostyti lagaminus, bet ta diena buvo šunio “išieginė” – ar kaip ten gal šuniškiau ją pavadinus – ir lagaminai tapo neapuostyti.

Manhattano autobusų stotyje nemažas šurmulys, žmonės skuba iš vienos vietos į kitą, bet

nusistebėjau, kai garsiakalbiais, tarp tarnybinių maršrutų bei dienotvarkės skelbimų, išgirdau grojant Beethovną, Mocartą ir kitą klasikinę muziką. Taksi 16 miesto blokų nuotoli sukore per 6 minutes, ir dar nesutemus jau buvau palyginti nebrangiam “Westpark” viešbutyje, maždaug kilometrą nuo Lincoln centro.

Manhattane

Šiomis dienomis Manhattane vaikščioti ne tik dieną, bet ir vėl vakarą yra saugu. Tą patvirtino kiekvienas vietinis, kurį tik paklausiau. Tai pirmą kartą burmistro Rudy Giuliani nuopelnas: po ilgų metų, kada žmonės baimindavosi be reikalo išeiti į gatvę, o po gražų Central parką nė nesvajodavo vaikštinėti, jis taip apramdė visus prasižengėlius, kad jie ir dabar nedrįsta mieste savo amatų praktikuoti.

Sekantį rytą švietė saulė, todėl nutariau pavaikščioti po

miestą. Nukeliau į rytų pusę esančius Jungtinių Tautų rūmus ir čia patyriau saugumo patikrinimą kaip reikiant. Kažkodėl, nors ir nelijo, valstybių vėliavų priešais rūmus iškelta nebuvo – gal buvo vėliavininko “išieginė” diena. Šv. Patriko katedroje tikrino maldininkų ir turistų rankinukus bei paketus, bet labai mandagiai.

Prie atnaujinto Modernaus meno muziejaus (MOMA), dar jo neatidarius, stovėjo kilometrė eilė laukiančių turistų, todėl ši sykį neteko jo apžiūrėti. Nukulniavau į kitus, ne tokius populiarius, muziejus, aplankiau Jogailą ant žirgo, iškėlusį du kardus (JAV lenkų pastangomis pastatytas paminklas Zalgirio mūšiui paminėti) Central parke netoli Metropolitan meno muziejaus ir tada į Lincoln centrą atsiimti iš anksto telefonu užsisakytų operos bilietų.

Metropolitan opera

2004-2005 metų sezone (2004 rugsėjo 20 – 2005 gegužės 21) Metropolitan operos repertuare keturi nauji pastatymai:

Nukelta į 9-tą psl.

Toronto "Atžalyno", šokėjai atlikę dalį meninės programos Vasario 16-tosios minėjime Anapilyje, Mississaugoje, š.m. vasario 20 d.

Kelionė ir garsiosios...

Atkelta iš 8-to psl.

Franco Alfano *Cyrano de Bergerac*, Charles Gounod *Faust*, George Frideric Handel *Rodelinda* (kuri bus statoma Toronte sekantį COC sezoną) ir Wolfgang Amadeus Mozart *Die Zauberfloete*, bei 23 operos, kurių dauguma kartojasi kiekvieną sezoną, nes yra niujorkiečių mėgstamos ir populiarios. Keliautojams iš kitų tolimesnių miestų sunku parinkti savaite, kurioje tilptų visos pageidaujamos operos. Ypač nauji pastatymai būna išbarstyti, sakyčiau, po vieną per mėnesį. Mano pirmasis pasirinkimas buvo Verdi *Don Carlo* su lietuvaite Violeta Urmana-Urmanavičiūte ir kanadiečiu Richard Margison. Prie jos prikerčiau Richard Strauss *Der Rosenkavalier*, nes nebuvau jos dar matęs. Abi jos buvo puikios, bet čia plačiau noriu paminėti tik *Don Carlo*.

Giuseppe Verdi "Don Carlo"

Šios operos libretui pagrindas buvo paimtas iš Friedrich Schiller dramos *Don Carlos*, parašytos 1787 metais, kur autorius Ispanijos sosto įpėdinį pavertė patraukliu didvyriu. Istorija princa Carlos pristato kaip nepilnaprotį jaunuolį, sadistą, kuris karališkame dvare gaudydavo kates ir nusukdavo joms sprandus. Jį, sulaukusį 23 metų, dar jo tėvui karaliui Pilypui II gyvam esant, paslaptinai "likvidavo" kaip netinkamą sosto įpėdinį. Na, bet šioje operoje Carlo (itališka forma ispaniško Carlos) – tenoras Richard Margison, ryžtingai gynė pavergtų olandų laisvės idėjas, mylėjo savo pamotę prancūzė Elisabeth Valois, kuri iš pradžių buvo jam žadėta, bet vėliau

politinių sukinių dėka atiteko jo senam tėvui.

Princesė Eboli paprastai šioje operoje pristatoma, kaip nelabai patraukli vienaakė karališko dvaro intrigantė. Violeta, vaidinanti princesę Eboli, nenešiojo tradicinio juodo raiščio virš vienos akies ir atrodė kaip žavi princesė su lakštingalos balsu. Ir tikrai – ant-

Operos solistė Violeta Urmanavičiūtė

rame veiksmo, kur ji pasirodo pirmą kartą, dainuodama ariją *Nei giardin* – linksma arabišką dainą su mandolinos pritarimu, sužavėjo žiūrovus savo stipraus balso lankstumu ir grakštumu. Vėliau jos balsas patamsėjo, nes to reikalauja šis vaidmuo, ypač kai ji prisipažįsta karalienei (IV veiksmo) buvusi karaliaus meilužė, perdavusi karaliui jos brangenybių dėžutę su Carlo portreto miniatiūra. Karalienė už tai ją ištremia iš karališkųjų rūmų. Paskutinė princesės Eboli arija *O don fatale*, kurioje ji skundžiasi savo dalia ir pažada išgelbėti pasmerktą Carlo, prasideda liūdnai ir me-

lancholiškai, bet vėliau pereina į ryžtingą tempą ir baigiasi, sakyčiau, iškilminga priesaika išgelbėti Carlo, nors tuo ir tektų prarasti savo gyvybę. Nepaprastai subtilūs nuotaikos perėjimai ir tobulas balso apvaldymas susilaukė publikos įvertinimo ir užtarnautų ovacijų.

Šioje operoje *pièce de resistance* yra karaliaus Phillip II arija *Ella giamma m'amo!* IV veiksmo pradžioje, kurioje jis skundžiasi niekad nepatyręs jaunosios žmonos Elisabeth meilės vedybose. Puikus bosas iš Italijos, Ferruccio Furlanetto, neapvylė žiūrovų – jo arija nuskaubė jo liūdnam ir skausmingai, kad publika kurį laiką tylėjo apstulbusi ir tik po kelių sekundžių pratrūko plojimais.

Lietuviai sezono sąrašuose

Metropolitan operos 2004/2005 metų mini-metraštje, kuris savo paskutiniuose puslapiuose išvardina visus sezono solistus, suradau tris lietuvius. Violeta Urmana, sopranas (Marijampolė, Lietuva), debiutavusi Kundry vaidmenyje 2001 metų *Parsifal*, šį sezoną dainuoja dviejose, Santuzza *Cavaleria rusticana*, Princesė Eboli *Don Carlo*, ir *National Council Grand Finals* koncerte. Malonus netikėtumas buvo rasti Vaclovą Daunorą, bosą (Žagarė, Lietuva), debiutavusį Grenvil vaidmenyje 1996 metų *La Traviata*, šį sezoną dainuojantį trijose operose, Commissioner *Madama Butterfly*, Jailer *Tosca*, Mandarin *Turandot*. Ir trečias, kurį Lietuvoje laiko savu, nes buvo paruoštas maestro Virgilijaus Noreikos Vilniaus konservatorijoje, yra Sergej Larin, tenoras (Daugavpilis, Latvija), debiutavęs Cavaradossi vaidmenyje 1994 metų *Tosca*, šį sezoną pasirodo kaip Don Jose operoje *Carmen*.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Valstybinis dainų ir šokių ansamblis "Lietuva" šiemet minėdamas savo 65 metų gyvavimo jubiliejų paruošė naują dviejų dalių programą *Nepamirštama: sena–nauja*. Ši programa buvo pirmiausia pristatyta žiūrovams Vilniuje balandžio 7 dieną, vėliau ją pamatys Šilalė, Kaunas, Kretinga, Šiauliai, Visaginas ir Klaipėda. Pirmojoje koncerto dalyje sudėti ilgą laiką užmarštyje tūnoję senosios kartos autorių kūriniai, antroje – pramoginiai sovietmečio laikotarpio eskizai, kurie anuomet juokindavo publiką. Tai 1967 metais į ansamblį įsijungusios *Jonų kapelos* atliekamos kompozitoriaus Algimanto Bražinsko dainos, kaip *Motociklą pirkė Rokas, Vasaros dzinguliukai, Nuo pirmadienio iki pirmadienio* ir kt. Žodžius joms rašė poetai Algimantas Baltakis, Aleksas Dabulskis, Balys Dačiulis.

Kompozitorius Giedrius Svilainis, dabartinis ansamblio vadovas, naujoviškai harmonizavęs senąsias dainas, pažymėjo, kad koncertuose skambės ne tik tuometinio ansamblio repertuaro dainos, bet ir *Susitikt tave norėčiau vėl* (Konrado Kavecko), *Neris ir Vilnelė*, ironiška dainelė *Akumuly–akumulia* bei anuomet populiari A. Bražinsko daina *Sveikink, žeme!* Dainų ir šokių ansamblis prie Valstybinės filharmonijos buvo įsteigtas 1940 metais. Dainininkų, šokėjų ir muzikantų grupę subūrė tuometinis Kauno konservatorijos dėstytojas Jonas Švedas. Šiuo metu ansamblis *Lietuva* ypač daug dėmesio skiria moksleiviams: kasmet pasidalijęs į dvi grupes jis aplanko daugumos rajonų mokyklas.

Japonijos "Expo 2005" įrengtame Lietuvos paviljone tikimasi per pusmetį sulaukti apie 1 mln. lankytojų. Parodoje, kurios tema *Gamtos išmintis*, dalyvauja 122 valstybės. Išdėstyta 324 kvadratinį metrų paviljone paroda Lietuvą pristato pagal DNR spiralės modelį sukonstruota video instaliacija: Lietuvos gamtos ir kultūros, praeities paveldo ir dabartinio gyvenimo vaizdai "bėga" dviem DNR spiralėmis, kurių vidinę pusę nukloja ekranai su besikeičiančiais video siužetais. Filmą sudaro 150 siužetų, kurių kiekvienam skirta pasirodyti po 5 sekundes.

Lietuvos paviljone taip pat įrengti trys informaciniai terminalai, kuriuose lankytojai gali pažiūrėti filmų apie Lietuvos gamtą, kultūrą, istoriją, peržiūrėti panoramines nuotraukas ir patys valdyti jų vaizdą – prisiartinti sudominusias gamtos detales, tyrinėti šventovių freskas, pavaikštinėti Vilniaus gatvėmis ar užsukti į alaus daryklą. Tokia virtuali kelionė įgalina lankytojus aplankyti Lietuvos žemėlapyje įdomiausias turistines vietas. Trys nauji filmai buvo sukurti specialiai pasaulinei parodai.

Restauruojant istorinį

pastatą Vilniuje (Pilies gatvė 22), kuriame dabar veikia "Naručio" viešbutis, buvo atidengta barokinė sienų tapyba – iki šiol nežinota plafono daugiafigūrinė kompozicija mitologiniais motyvais, taip pat dekoratyvinė tapyba ant langų glifų (nuožulnių lango angos kraštų storoje mūro sienoje). Šio istorinių pastatų komplekso istorija mena net keturis šimtmečius nuo 1561 metų, kai pastatas buvo paminėtas kaip Kijevo vaivados Konstantino Ostrogiškio nuosavybė. XVII šimtetyje namą niokojo karai, XVIII šimtetyje – net keli gaisrai. Nuo 1747 metų pastatas priklausė Vilniaus akademijos Bajoriškajai kolegijai. Tuo metu interjerą puošė polichrominė tapyba, stiuko lipdiniai, puošnūs židiniai. 1781 m. pastatų komplekso dalyje buvo Medicinos kolegija.

Kauno teatralai šiemet buvo atžymėti septyniomis skulptoriaus Stasio Žirglio sukurtais *Fortūnos* statulėlėmis. Už nuopelnus Lietuvos teatru *Fortūnos* buvo įteiktos Kaunos jaunimo kamerinio teatro įsteigėjui Stanislovui Rubinovui, Kauno valstybinio teatro dramos režisieriui Gintarui Varnui (už F. Dostojevskio romano *Nusikaltimas ir bausmė* inscenizavimą), Kauno muzikinio teatro režisieriui Aidui Giniočiui (už muzikinio veikalo *Kabaretas* pastatymą), aktoriams Gyčiui Ivanauskui (už Roskolnikovo vaidmenį *Nusikaltimas ir bausmė*) ir Dariui Meškauskui (už konferansję vaidmenį *Kabarete*). Paskutinės dvi *Fortūnos* įteiktos dailininkei Kotrynei Daujotaitėi (už scenografiją Sarah Kane 4.48 *Psichozė* spektakliui) ir kompozitoriui Giedriui Kuprevičiui (už muziką spektakliams *Nusikaltimas ir bausmė* ir 4.48 *Psichozė*).

M. K. Čiurlionio (1875-1911) 130 metų gimimo sukaččiai paminėti leidykla "Versus Aureus" išleido dailėtyrininkės Rasos Andriešytės-Žukienės monografiją *M. K. Čiurlionis: tarp simbolizmo ir modernizmo*. Pasak leidėjų, tai pirmasis taip išsamiai ir naujoviškai MKČ kūrybos ryšius aptariantis mokslinis veikalas Lietuvoje, papildantis ir nauju požiūriu praturtinantis ankstesnius jo kūrybos stiliaus tyrimus. Šioje studijoje MKČ iškyla kaip daugiabriaunė asmenybė, jo kūryboje atsispindi ir susipina mintys, idėjos, siekliai ir troškimai, aktualūs ir būdingi visai XIX ir XX šimtmečių sandūros kultūrai. Monografijoje aptariami MKČ santykiai su lenkų simbolizmu, ryšiai su rusų menu ir parodomas jo kūrybos giminingumas skandinavų simbolizmui. Autorė R. Andriešytė-Žukienė, humanitarinių mokslų daktarė, 1987-1993 m. dirbusi MKČ dailės muziejuje Kaune, yra Lietuvos dailės istorikų draugijos ir Tarptautinės dailės kritikų sąjungos narė, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto dėstytoja. G.K.

KLAUSYKIT VĖL,
LYG PIRMĄ KARTĄ

ALDONA
STEMPUŽIS
arias

CD galima užsisakyti internete: amazon.com, cdbaby.com
iTunes for digital download of music files

CD paštu užsakymai siunčiami: Aldona Stempužis,
4249 Lambert Rd., Cleveland, OH, 44121 USA
Čekius rašyti Aldona Stempužis, kaina \$20.00 JAV, \$25.00 KAN
įskaitant siuntimo išlaidas

Informacija - Aldonos Stempužienės tinklalapyje: www.aldonadiva.com

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
FAX: (416) 532-4816
Anapilyje tel.: (905) 566-0006 Fax: (905) 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktadieniais nuo 11 v.r. iki 6 v.v.

AKTYVAI per 67 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term.ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.30%
1 metų term. indėlius	1.75%
2 metų term. indėlius	2.25%
3 metų term. indėlius	2.50%
4 metų term. indėlius	2.80%
5 metų term. indėlius	3.10%
1 metų "cashable" GIC	2.25%
1 metų GIC-met. palūk.	2.75%
2 metų GIC-met. palūk.	2.75%
3 metų GIC-met. palūk.	3.00%
4 metų GIC-met. palūk.	3.10%
5 metų GIC-met. palūk.	3.50%
RRSP, RRIF "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	2.75%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.00%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	3.35%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	3.75%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.65%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	2.00%

Duodame asmenines paskolas iki \$100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiama nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai "INTERAC-PLUS" kortelė

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

praneša, kad

43-asis metinis narių susirinkimas

įvyks 2006 m. balandžio 2, sekmadienį, 3 v.p.p.

Prisikėlimo parapijos salėje,
1 Resurrection Road, Toronto, Ontario

VALDYBA

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

SPAUDOS BALSAI

Britai, rusai ir lenkai apie Lietuvą

Britų savaitinis žurnalas *The Economist* š.m. balandžio 2 d. laidoje rašo: "Baltiečiai kartu su Lenkija jau užtraukė debesį virš planuojamos Pergalės dienos iškilmių Maskvoje gegužės 9 d. abejodami Rusijos pažiūra dėl savo istorijos. Trijų Baltijos kraštų prezidentai sako, kad jie yra pasiruošę švęsti nacizmo nugalėjimą, bet ne jų kraštų sovietinės okupacijos, kuri kartu su juo ir prasidėjo. Latvijos prezidentė Vaira Vike-Freiberga pakvietimą priėmė, bet prezidentai Estijos Arnold Ruutel ir Lietuvos Valdas Adamkus – atsisakė. Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski sakosi atvyks, bet jis nori, kad Rusija pasmerktų prieškarinį Molotovo-Ribbentropo paktą, pagal kurį Stalinas ir Hitleris pasidalijo Lenkiją ir taip pat, kad pripažintų pokario metais komunizmo valdžioje buvusių kraštų kentėjimus.

Tokios diskusijos dėl istorijos nuodija tolimesnius santykius. Praėjusią savaitę Rusijos ambasadorius Lietuvai pavadino savo reziduojamą kraštą 'liežuvautojų' tauta, kuriame 'kiekvienas yra purvinas'. Anksčiau Rusijos užsienio ministerijoje buvo pasakyta, kad Lenkija yra 'nesąžininga', išplėšia 'istorinius įvykius iš jų konteksto'. Baltijos kraštai – tai ne vien istorijos reikalas. Teisingai ar ne jie bijo, kad Rusija vis dar nori juos turėti, nebent ji atsisakys savo sovietinės praeities, jos imperialistiniai instinktai liks stiprūs.

Apie skandalingą Rusijos ambasadoriaus Lietuvai pasisakymą rašo Varšuvos dienraštis *Rzeczpospolita* š.m. kovo 25 d. laidoje: "Rusijos ambasadorius Vilniuje apibūdino Lietuvą kaip kraštą, gyvenamo 'skandalų mėgėjų būrio'. (...) 'Daugelį sprendimų lydi skandalai ir bloga atmosfera. Kažkas apie kažką slapta išgirdo, apskundė. Susidaro įspūdis, kad tai ne kraštas, o tik skandalų mėgėjų būrys: ieško kompromituojančios medžiagos, ją randa, tinkamu metu paskelbia. Ir visi lieka purvini bei laimingi, kad nieko švaraus nebeliko' – pasakė dienraščiui 'Respublika' pokalbio metu ambasadorius Boris Cepov. (...) Cepov oficialiai atstovauja Rusijos pozicijai. Tai reiškia, kad jo lūpomis kalba Kremlius, laikantis Lietuvą bananų respublika' – rašo laikraštis. Komentatoriai mano, kad Rusija keršija Lietuvai už tai, kad prezidentas Adamkus atsisakė dalyvauti Pergalės dienos Maskvoje šventėje gegužės 9 dieną".

Nedalyvaus Maskvos šventėje

Maskvos dienraštis *Izvestia* š.m. 50-toje laidoje rašo: "Ukrainos prezidentas Viktor Juščenko pareiškė, kad nevažiuos į Maskvą švęsti gegužės 9 d. 60 metų Pergalės sukakties. Kremliui

ši karti piliulė buvo įteikta kaip galima švelniau. Juščenko pasakė, kad vis dėlto atvyks į Maskvą, tačiau ne gegužės 9-tą, bet 8-tą dieną. Jis pats Pergalės dieną nori atšvęsti kartu su savo tauta ir tikisi, kad Rusijos vadovybė tai supras. (...) Be Viktoro Juščenko vykti į Maskvą švęsti 60-ties metų Pergalės sukakties atsisakė Estijos ir Lietuvos prezidentai Arnold Ruutel ir Valdas Adamkus. Priežastis – nenoras Rusijos valdžių pripažinti Baltijos kraštų karinės okupacijos faktą. Pasiliks Tbilisise ir Gruzijos prezidentas Michailas Sakašvili.

Atrodo, kad neatvyks į Maskvą ir Japonijos min. pirmininkas D. Konzumi. Japonijos premjeras teisinasi užimtumu – jo vizitas sutaptų su antra parlamento sesijos dalimi. Beje, svarbiausia priežastis – neišspręstas su Rusija ginčas dėl teritorijos".

Rusijos spauda daugiau rašo apie tuos, kurie atsisakė dalyvauti sovietinės pergaltės šventėje, negu tuos, kurie sutiko švęsti.

Dvi pilietybės žydams

Varšuvos dienraštis *Rzeczpospolita* š.m. kovo 16 d. laidoje rašo: "Viešintis Izraelyje prezidentas Valdas Adamkus remia mintį iš Lietuvos kilusiems žydams duoti Lietuvos pilietybę. (...) Prezidentas Adamkus pirmadienį susitiko su buvusiais Lietuvos gyventojais, šiandien Izraelio piliečiais. Susitikime buvo iškeltas sumanymas duoti Lietuvos pilietybę visiems iš Lietuvos kilusiems žydams, gyvenantiems už jos ribų.

- Jie tai labai pergyvena. Sako, kad jų protėviai šimtmečiais gyveno Lietuvoje. Dabar, kai nori susigrąžinti Lietuvos pilietybę, Vilniaus valdžios tai atmeta.

- Moraliai pilnai juos suprantu. Pagal konstituciją ši problema turi būti svarstoma seime ir jeigu seimo nariai priims atitinkamą įstatymą, tai nesipriešinsiu – užtikrino pokalbyje su Lietuvos radiju prezidentas Adamkus.

Lietuvos įstatymai šiuo metu numato Lietuvos pilietybės galimybę tik išimties keliu. Tai nusprendžia Lietuvos prezidentas. Praėjusių metų balandžio mėn. šiuo būdu Lietuvos pilietybę duota rusui versloininkui Jurijui Borisovui privedė prie prezidento Rolando Pakso nušalinimo. Pagal Lietuvos pilietybei gauti įstatymą dviguba pilietybė automatiškai gali būti suteikta tik lietuvių kilmės svetimšaliams.

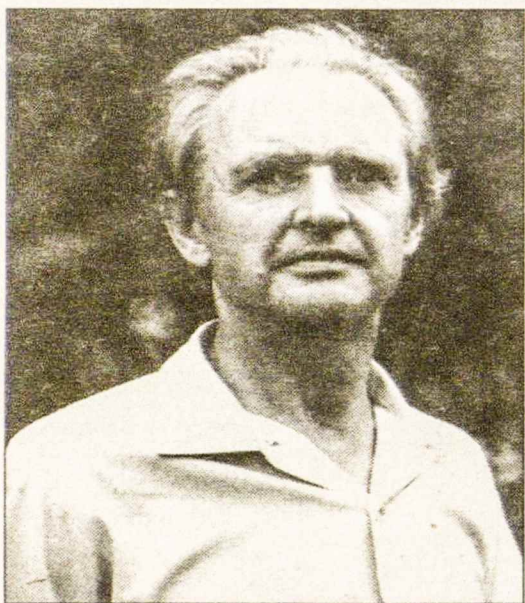
Pagal seimo narius, jeigu iš Lietuvos kilę žydai bus įstatymiškai pripažinti Lietuvos piliečiais, tai automatiškai tokios pačios teisės turi būti pripažintos iš Lietuvos kilusiems lenkams ir iš Klaipėdos krašto kilusiems vokiečiams". J.B.

Taip besidarbuojantį 1998 m. ištiko didelė nelaimė: į jo automobilį trenkė sunkvežimis ir labai sužalojo galvą. Sunkvežimis su vairuotoju pabėgo, o Petras buvo išgelbėtas nuo mirties ligoninėje. Deja, liko sukrėstas visam gyvenimui.

2005 m. kovo 22 d. jis mirė savo namuose, bet prieš mirtį kiekvieną dieną sunkiai vaikščiodamas ėjo melstis į kaimyninę šventovę, kurioje klebonavo Toronto kardinolo pusbrolis kun. Turk Francis.

Atsisveikinimo su vėlioniu maldas Turner & Porter koplyčioje atliko kun. Augustinas Simanavičius, OFM, ir kun. K. Kaknevičius. Gedulines Mišias atnašavo: kun. Augustinas Simanavičius, OFM, kun. K. Kaknevičius ir kun. Turk Francis, kuris pasakė gražų pamokslą.

Po šv. Mišių a.a. Petrą lydėjom į Šv. Jono kapines Mississaugoje. Prie kapo maldas atliko kun. K. Kaknevičius ir kun. Turk Francis. Visiems sugiedojus *Marija, Marija*, ant karsto žmona, sūnus ir visi kiti pagerbė vėlionį uždėdami gėles, o kun. K. Kaknevičius užbėrė lietuviškos žemės, kurią a.a. Petras visa širdimi mylėjo. Visi laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į paskutinius pietus, paruoštus J. Gurklienės Anapilio salėje. Išėmė ramybėje, mielas Petrai! F.M.

A. a. Petras Vilutis iškeliavo amžinybėn 2005 m. kovo 22 d. Toronte. Paliko žmoną Aldoną ir sūnų Algimantą.

Velionis gimė 1914 m. vasario 6 d. Kaune. Baigęs pradžios mokyklą, mokslą tęsė gimnazijoje ir ją baigė gerais pažymiais. Buvo drausmingas ateitininkas. Gavęs Basanavičiaus vardo stipendiją įstojo į teisės fakultetą Kauno universitete, kurį sėkmingai su gerais pažymiais baigė ir gavo teisininko diplomą, su kuriuo pradėjo prokuroro darbą Kaune. Po trumpo laiko buvo perkeltas į Vilnių ir ėjo aukščiausio teismo teisėjo pareigas. Prasidėjus karui, vokiečiams išvijus sovie-

tus iš Lietuvos vėl laikinai buvo atgaiva. Tik 1944 m. vėl frontui ir sovietams artėjant anksti pavasarį, Petras pasitraukė į Vokietiją, o iš Vokietijos į Čekoslovakiją, kurioje susirio su Lietuvos konsulu Bačkui Prančūzijoje ir, jo padedamas, atvažiavo į Paryžių. Įstojo į Sorbonos universitetą ir studijavo tarptautinę teisę doktoratui.

Dirbdamas ir studijuodamas Paryžiuje, susirašinėjo su Toronte gyvenančiu kun. Petru Ažubaliu, kuris 1950 m. pavasarį parūpino dokumentus, ir Petras atvažiavo į Torontą.

Čia įsidarbino ir ilgus metus dirbo pašte. 1950 m. gruodžio mėn. Petras susituokė su Aldona Valickaitė ir po metų susilaukė sūnaus Algimanto. Dalyvavo lietuviškoje veikloje. Labai mėgo ir rėmė lietuvišką spaudą, daug padėjo savo aukomis. Rėmė lėšomis Lietuvoje likusį brolių Praną. Petro dėka brolio vaikai baigė aukštuosius mokslus ir gavo gerus darbus.

Petras parašė knygėlę *Lietuvos partizanai už geležinės uždangos*, kuri vėliau Anglijoje buvo išversta į anglų kalbą. Nepamiršo jis ir Karaliaučiaus krašto lietuviškų mokyklų – joms paaukojo \$6,756.

SPORTAS

Žinios iš Lietuvos

• Bulgarijoje vykusiame graikų-romėnų imtynių Europos čempionate Mindaugas Ežerskis (svorio grupėje iki 96 kg.) iškovojo bronzos medalį.

• Europos krepšinio klubų ULEB taurės baigmėje Charle-roi "Spiroudome" (Belgija) arenoje Vilniaus "Lietuvos ryto" krepšininkai sunkiai bet išplėšė pergalę prieš "Makedonikos Alfa" (Graikija) komandą 78:74 ir kartu iškovojo teisę kitą sezoną rungtyniauti Eurolygoje. Už laimėjimą vyriausybė skyrė 240,000 litų iš vyriausybės rezervo "Lietuvos ryto" klubui.

• Samara (Rusija) vykusiame moterų krepšinio klubų Eurolygos varžybose Samara (Rusija) Vilniaus "Lietuvos telekomas" 58:66 pralaimėjo vietos VBM-SGAU klubui ir į baigmę nepateko, turėjo pasitenkinti trečia vieta 68:60 įveikę Pecs "MiZo-Pecsi VSK" (Vengrija) komandą.

• Pirmąją vietą "Gausdal Classics" šachmatininkų turnyro Norvegijoje dešimties tarptautinių meistrų A grupėje pasidalijo A. Kveinys ir suomis H. Westerinen

abu surinkę po 7.5 taško iš 9 galimų.

• Daugiau nei 100 šaški-ninkų iš 13 šalių dalyvavo St. Petersburg (Rusija) vaikų, jaunū-čių, jaunių bei jaunimo papras-tųjų šaškių planetos pirmeny-bėse. Merginų jaunimo šaškių ir greitųjų šaškių sidabro medalius iškovojo Lietuvos atstovė S. Ku-lauskaitė.

• Rusijos sostinėje vykusia-me Europos sambo imtynių čem-pionate Lietuvos atstovės - vilnietė Anžela Burbo (iki 56 kg) ir marijampolietė Lina Rud-valytė laimėjo bronzos medalius.

• Latvijoje vykusiame tarp-tautinėse sporto ėjimo varžybose jaunių amžiaus grupėje trečiąją vietą 5 km rungtyje užėmė birš-tonietė B. Juozaitytė (26 min. 0.7 sek.). Jaunimo amžiaus grupėje 10 km rungtyje birštoniečiai V. Verseckas buvo antras (45:55.1) ir T. Žilinskas - trečias (49:06.1).

• Prancūzijoje vykusiame ant-rajame 2005 metų "Laser" jachtų klasės Europos būriavimo taurės rate, kuriame dalyvavo keturi Lietuvos sportininkai, sėkmin-giausiai pasirodė Gintarė Vo-

lungevičiūtė užėmusi trečiąją vietą bendroje "Lase-Radial" klasės įskaitoje bei antrąją tarp moterų.

• Lotynų Amerikos šokių prog-ramoje Andrius Kandelis ir Eglė Visockaitė-Kandelis, Baden (Austrija) vykusiame šokių taurės varžybose, iškovojo bronzos me-dalius. V.P.

Merginų krepšinio varžybose, įvykusiose Klaipėdoje vasario mėnesį, VDU atstovavo (iš k.) E. Bacevičiūtė ir K. Adomavičiūtė (Ntr. iš VDU laikraščio)

SYPSENOS

Paraginimas

Prie šventovės durų buvo prikabinas raštelis: "Tarnauk Viešpačiui. Nekoks atlyginimas, bet pensija jau ne iš šio pa-saulio".

Priešingai

Naftos šaltinių savininkas buvo paklaustas:

- Ar tiesa, kad tamstos žmo-na atiteko vien dėl turto?

- Netiesa. Ji padarė mane milijonierium.

- O kuo tamsta prieš tai bu-vote?

- Multimiljonierius.

Negavo ko norėjo

Įkaušęs vyrukas nukrito iš trečio aukšto. Paduodamas jam stiklis vandens. Jis pikta nustu-mia į šalį ir klausia:

- Iš kelinto aukšto turė-čiau nukristi, kad daugiau stiklelį degtinės...

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531
Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com

KLF daugiau kaip 40 metų remia lietuvišką veiklą Kana-doje ir Lietuvoje. Jūsų įnašai ir aukos lieka Fonde kaip nuolatinis šaltinis, sudarantis galimybę remti lietuviškos išlaikymą bei studijuojantį jaunimą Kanadoje ir teikti finan-sinę paramą Lietuvai.

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis.

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas veikia nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

ROCK OF EUROPE INC.

GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 Six Point Road
(į pietus nuo Bloor, netoli Islington)
Toronto, ON M8Z 2X3

HomeLife Realty
Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

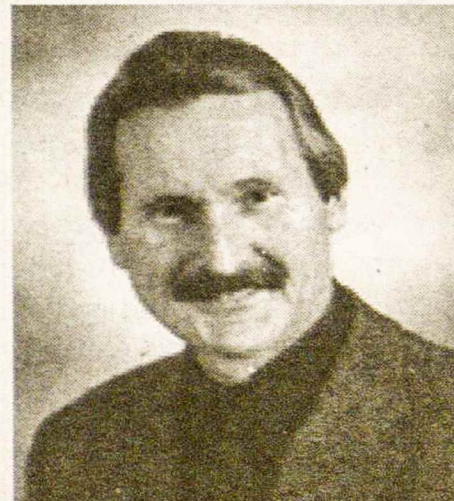
NIJOLĖ B. BATES

Tel. (416) **763-5161**
Fax: 416 763-5097

Prašau kreiptis visais namų
pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 18 metų.

ANTANAS GENYS

"Jūsų nekilnojamo turto
aptarnavimas nuo 1981"

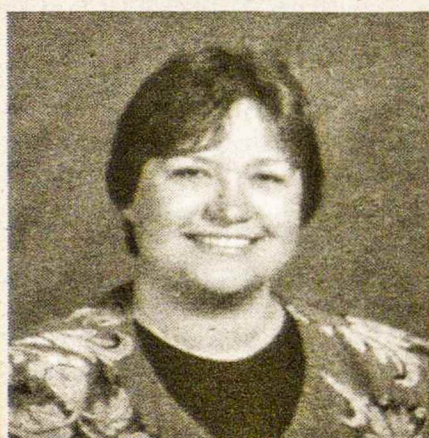
**PIRKIMAS ir PARDAVIMAS
PATIKIMOSE RANKOSE!**

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

ROYAL LEPAGE

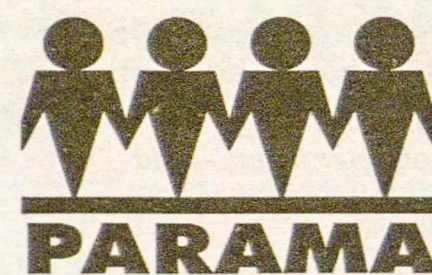
*Jeį norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai
patarnauti.*

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 134 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

1.00% Taupomoji sąskaita
iki 1.00% kasd. palūk. čekių sąsk.
1.10% už 30-89 d. term. indėlius
1.25% už 90-179 d. term. indėlius
1.30% už 180-269 d. term. ind.
1.30% už 270-364 d. term. ind.
1.75% už 1 m. term. indėlius
2.25% už 2 m. term. indėlius
2.50% už 3 m. term. indėlius
2.80% už 4 m. term. indėlius
3.10% už 5 m. term. indėlius
2.25% 1 m. "Cashable" GIC (min. \$75,000)
2.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
2.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.00% už 3 m. GIC invest. pažym.
3.10% už 4 m. GIC invest. pažym.
3.50% už 5 m. GIC invest. pažym.
1.00% RRSP & RRIF (variable)
2.75% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
2.75% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
3.00% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
3.35% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
3.75% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
2.00% už JAV dolerių 1 metų GIC
0.65% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ ĮDLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ĖEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)

KELIONĖS ĖEKIAI (TRAVELER'S CHECKS)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETUI

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR
IEŖKOTE DOVANOS?

PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS

Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 v.v.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.
Royal York skyriuje - šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc. OLS., O.L.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

**GALVOJATE PARDUOTI
SAVO NAMĄ/CONDO
ir norit žinoti
pardavimo kainą?**

SKAMBINKITE

**TEODORUI
STANULIUI, B.A.**
416-879-4937
(nešiojamas)

NEMOKAMAS, be jokių įsipareigojimų namo įvertinimas

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS

Re/max West įstaigoje
ilgiausiai dirbantis agentas

♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦
Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9. Skambinti bet kuriuo metu įstaigos
tel. 416 769-1616, namų - 416 769-3577

Nemokamas namų įvertinimas

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas

2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

DANTŲ GYDYTOJA Dr. Gintarė Sungailienė

115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5
(I vakarus nuo Hurontario)

Tel. 905 271-7171

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor
Toronto, ON M9C 4Z4
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

PRINTING
NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto ON
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša
knygas bei žurnalus

A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams
laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

HI VILNIUS

Tel: (416) 233-4601

\$300* off COUPON for 1 parcel **\$300* off**
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

KANADOS ĮVYKIAI

Pagerbti karo veteranai

Pirmojo pasaulinio karo veteranas, 106 metų amžiaus C.C. Laking dalyvavo veteranų pagerbime Toronte. Šiuo metu dar yra gyvi septyni to karo veteranai, tačiau tik jis ir dar vienas 105 metų amžiaus L. Clement tegalėjo atsilankyti pagerbime. Jis prisipažino, kad to baisaus karo įvykiai yra lengviau pergyvenami, jei į juos žiūri šviesiomis akimis ir su truputėliu humoro, tačiau naktimis jį vis dar persekioja pergyvenimai fronto linijose, kai jis tiesdavo telefono laidus priešais vokiečių apkalas prieš 87 metus.

Naftos pabrangimas skatina ieškoti naujų energijos šaltinių. Kanados valstybinė parodų vieta (CNE) šiais metais mėgins aprodėti visuomenei išbandytus ir bandomus elektros ir šiluminės energijos šaltinius pajungiant vėją ir saulę. Be to, naftos naudojimas energijos reikalams jau yra sumažėjęs dėl tinkamesnių ir ekonomiškėsių automašinių variklių.

Meksikos diplomatiniai atstovai Kanadoje pareiškė protestą dėl per griežto jos piliečių traktavimo pasienio punktuose. Kanados pasienio apsaugos agentūra yra pakartotinai įsakiusi pasienio tarnautojams surakinti įtariamus asmenis. Meksikos piliečiams nereikia vizų įvažiuoti į Kanadą, tačiau sienos perėjimui reikia tinkamo pilietybės įrodymo ir lankymosi tikslo. Surakinami yra tik tie, kurių pirmalaikiam grąžinimui reikia teismo sprendimo ir kurie sudaro grėsmę Kanados visuomenei.

Buvęs Sovietų Sąjungos prezidentas M. Gorbačiovas lankydamasis Kanadoje Raudonojo kryžiaus renginyje nekritikavo dabartinio Rusijos prezidento V. Putino dėl jo griežto elgesio su Čečėnijos laisvės kovotojais, kuriuos jis vadino teroristais. Tačiau jį kritikavo dėl vyriausybės teisių plėtimo ir spaudos laisvės siaurimo. Jis pasidžiaugė, kad "perestroika" padarė pradžią totalitarinės valstybės perėjimui į demokratiją. Kanadoje jis kalbėjo "Green Cross International", aplinkosaugos organizacijos vardu, kurios pirmininku jis yra.

Kanados federacinė valdžia yra įsteigusi 8.5 milijonų dolerių fondą, pavadintą "Canada Corps Project Fund" vardu. Vienas iš tokių fondo remtų renginių buvo Kanados 500 savanorių siuntimas į Ukrainą 2004 m. gruodžio mėn. prezidento rinkimų metu. Šis fondas remia geriausius projektus, kuriuose bus įtraukti Kanados žinovai ir jaunimas bei teiks pagalbą besivystančiuose kraštuose.

JAV karinis oro laivynas ruošiasi išleisti įslaptintą raketą, kurios takas kerta Kanados teritoriją. Nors panašiu taku jau yra skridusios kitos 18 raketų, tačiau Atlante esančios naftos gręžimo platformos nesaugios, nes nuo raketos atsiskyrę kuro tankai gali sukelti gana tragišką

avariją. Kanados vyriausybė tariausi su JAV vyriausybės atstovais dėl tų platformų saugumo.

Toronto policija jau turi naują vadą - Bill Blair. Jis yra ilgametis policijos darbuotojas, mėgstas drausmė, bet per susiklausymą ir bendravimą su visuomene. Dviejų metų ūgio Blair policijoje tarnauja 28 metus. Tiek pat metų gyvena su žmona Suzane, turi tris vaikus 21-25 metų amžiaus. Jo žinioje bus 5,200 policininkų ir 2,500 civilių tarnautojų. Alga - apie \$200,000.

Didėjantis noras Kvebeko provincijoje anglų kalba mokytis savo vaikus baimina provincijos švietimo darbuotojus. Prieš pustučių metų vienoje naujai pradėtoje mokykloje Drummondville mieste teko šauktis net policijos pagalbos, nes prancūzų kalbos šalininkai grasino mokytojams ir tos mokyklos steigėjams. Privačių mokyklų plėtimasis rodo, kad gimtoji prancūzų kalba nenukenčia, o vaikų išsilavinimas stiprėja.

Žvejai jau kelerius metus kaltina ruonių plitimą Kanados šiaurės rytų vandenyse, nes nykstanti menkių žvejyba. Žuvininkystė atsisaga kai bent iš dalies bus apnaikinti ruonių pulkai. Kanados žuvininkystės departamentas leido žvejams sumedžioti 319,000 ruoniukų. Net trisdešimtyje pasaulio šalių yra protestuojama prieš ruoniukų žudymą, tačiau 30 žvejų laivų laukia medžioklės pradžios. Žuvininkystės departamentas teigia, kad nuo 1976 metų ruonių kaimeinės patrigubėjo, ir manoma, kad šiuo metu jų skaičius siekia daugiau kaip penkis milijonus.

Besiplečiantis pušų vabalų antpuolis grasina vakarų Kanados pušų pramonei. Federacinė valdžia paskyrė 100 milijonų dol. Britų Kolumbijos kalnuose augančių pušų apsaugai nuo vabalų. Jie jau persimetė ir į Albertos provinciją. Yra galimybė, kad Kanada gali prarasti net 23 bil. dol. medienos. Britų Kolumbijos provincija yra paskyrusi 1,5 bil. dol. kovai su pušų vabalais. Skirtos sumos kovai su vabalais bus naudojamos vabalų apšėsto miško kirtimui ir persodinimui naujais daigais. Yra manoma, kad dėl šios vabalų epidemijos iki 2013 metų apie 80% provincijos pušų išnyks.

Waterloo universitete vyko tarptautinė konferencija. Joje iš 90 kraštų suvažiavę diplomatai ir politikai svarstė Jungtinių Tautų reformos reikalus. Šią konferenciją organizavo buvęs Kanados ambasadorius Jungtinėse Tautose Paul Heibeker, JT generalinio sekretoriaus pavaduotojas Louise Frechette, JT Sambūrio pirmininkas Jean Ping, Kanados ambasadorius JT Allan Rock ir dar 19 kitų ambasadorių iš viso pasaulio kraštų. Pagrindiniai svarstomieji reikalai buvo terorizmo aptarimas ir JT kišimasis į kitų kraštų vidaus reikalus; taip pat buvo kalbama apie JT Žmogaus teisių komisiją. AKV

SKAITYTOJAI PASISAKO

MANO MAMA

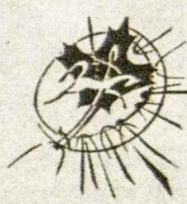
// Mama, tu palaimintas gyvybės žiedas, // Tu mano paguodos ir vilties uostas...

Išvydęs šį pasaulį, gyvenau mamos globoje. Nuo gimimo dienos pradėjo trumpėti mano gyvenimo dienos. Pradėjau augti nesuprasdamas savo aplinkos, tik matydamas mamą. Mano pirmasis žodis ištartas tai buvo "Mama". Mama man buvo viskas. Ji taip mane mylėjo ir augino. Mokė mane žengti pirmuosius žingsnius, davė išminčius patarimus. Leido į mokslus, kur mane iš mokslo suolo ištraukė ir apvilko vokiečiai uniforma, išsiuntė į frontą. Negalėjau nei su dieu mamai pasakyti.

Mama rašydavo laiškus ir guosdavo mane. Laiškuose rašydavo, kad meldžiasi už mane ir prašo Aukščiausiąjį mane globoti. Karas pasibaigė, nežinojau nieko apie mamą ir šeimos likimą, kai viena dieną gyvenant Anglijoje laiškanėšys atnešė mamos laišką iš Sibiro. Džiaugdamasis skaičiau su ašaromis, nes mamos maldos buvo išklausytos.

Likimas taip mus atskyrė pačioje jaunystėje ir niekuomet aš negalėjau atsidėkoti mamai už maldas, parodytą meilę ir rūpestį. Brangioji mano mama, tu amžinai palikai mano širdyje ir atmintyje. Tave jau nėra, bet tu visuomet su manim. Motinos dienos proga sveikinu visas mamas, kur jos bebūtų.

Stasys Prakapas, Toronto, Ont.

XXXV KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ

PROGRAMA

ATIDARYMAS

Gegužės 20, penktad. - Toronto Lietuvių Namuose

- spaudos darbo Kanadoje paminėjimas
- "Keistuolių" teatro pasirodymas
- Filatelistų draugijos paroda • Jaunimo šokiai

Gegužės 21, šeštad. - Anapilyje, Mississaugoje

- KLB valdybos ir apyl. pirmininkų **SUVAŽIAVIMAS**
- Tautodailės instituto paroda • Muziejaus-archyvo paroda
- Sporto rungtnės (vietovės bus paskelbtos)

IŠKILMINGAS POKYLIS 6 v.v.

- "Keistuolių" teatro programa - "Graham Howe" orkestras
- Bilietus platina B.Jurienė tel. 905 275-8034 arba el.paštu birute_juras2@hotmail.com

Gegužės 22, sekmad. - PAMALDOS parapijoje

- "Keistuolių" programa vaikams **Prisikėlimo parapijoje**
- **KONCERTAS** 3 v.p.p. **Anapilio didžiojoje salėje**

Vakare - St. Michael's College School

- Kanados lietuvių vyrų **krepšinio baigminės** varžybos
- "Marčiulioniukų" komandos rungtnės

UŽDARYMAS

**Rengia Toronto apylinkės valdyba-
KLD rengimo komitetas**

SKAUTŲ VEIKLA

“Romuva-2004” stovyklos viršininkas v.s. Romas Otto su giliukais Luku Janowicz ir Mykolu Skiland prie skautų pastatyto bokšto

Nuotr. R. Otto

Mokslas yra viršūnė, į kurią tik nedaugelis teįstengia įkopti. Pareiga yra takelis, kuriuo kiekvienas gali eiti. (L. Morris)

Rikis Punkris
REALTOR

HomeLife
Experience Realty Inc.

Ketinate parduoti?

- Speciali pardavimo sistema
- Sąžiningas patarnavimas
- Įvertinimas - nemokamas

Skambinkite: 905 896-1177

Tinklalapis: www.rickpunkris.com

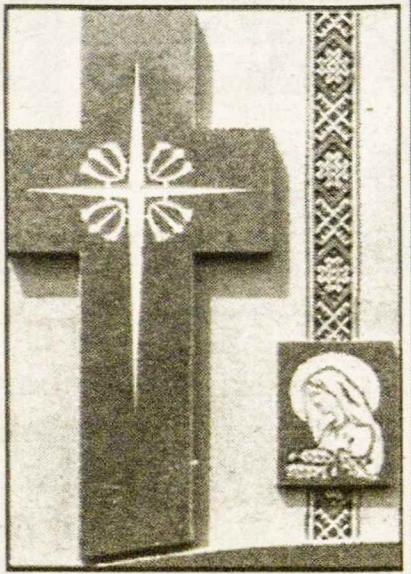
SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

JAUNIMO ŽODIS

Jaunimo kongresas artėja

KLJS susitiko su Hamiltono lietuvių jaunimo kongreso reikalais, kongreso, kuris įvyks Kanadoje

SAULIUS SIMONAVIČIUS

Kanados lietuvių jaunimo sąjunga (KLJS) balandžio 1 savaitę Aušros Vartų parapijoje Hamiltone surengė informacinį pobūdį apie ateinančią PLJS kongresą. Mus priėmė naujai įsteigto Hamiltono lietuvių jaunimo sąjungos skyriaus pirmininkas Petras Vaičiūnas. KLJS krašto valdybos nariai Saulius Simonavičius (pirmininkas), Jonas Didžbalis (sekretorius) ir Antanas Pacevičius (ryšininkas), kartu su XII PLJK ruošos komiteto nare Remy Vanagaite, kalbėjo susirinkusiam Hamiltono jaunimui.

Pobūvio tikslas buvo supažindinti Hamiltono lietuvių jaunimą su kongresu. Tai progą pasaulio lietuvių jaunimui susipažinti ir pabendrauti, bet svarbiausia - diskutuoti įvairiomis temomis, kurios liečia lietuvių jaunimo organizacijas, pvz. kaip išlaikyti lietuvišką kultūrą užsienyje, kaip pritraukti naujus imigrantus iš Lietuvos prie mūsų veiklos ir t.t. Per kongreso dvi savaites susibūres jaunimas stengsis pasidalinti savo patirtimi šiose srityse ir vienas kitam padėti spręsti problemas. Maždaug 25 asmenys dalyvavo šiame pobūvyje Hamiltone.

Toks didelis skaičius susidomėjusio jaunimo susirinko, nes kelias valandas prieš tai vy-

Praėjusiam PLJ kongrese pasaulio lietuvių atstovai vakariavo ir diskutavo apie politiką su Vytautu Landsbergiu. Nuotraukoje matosi du Kanados atstovai (antras ir trečias iš d.) Petras Vaičiūnas ir Jonas Didžbalis

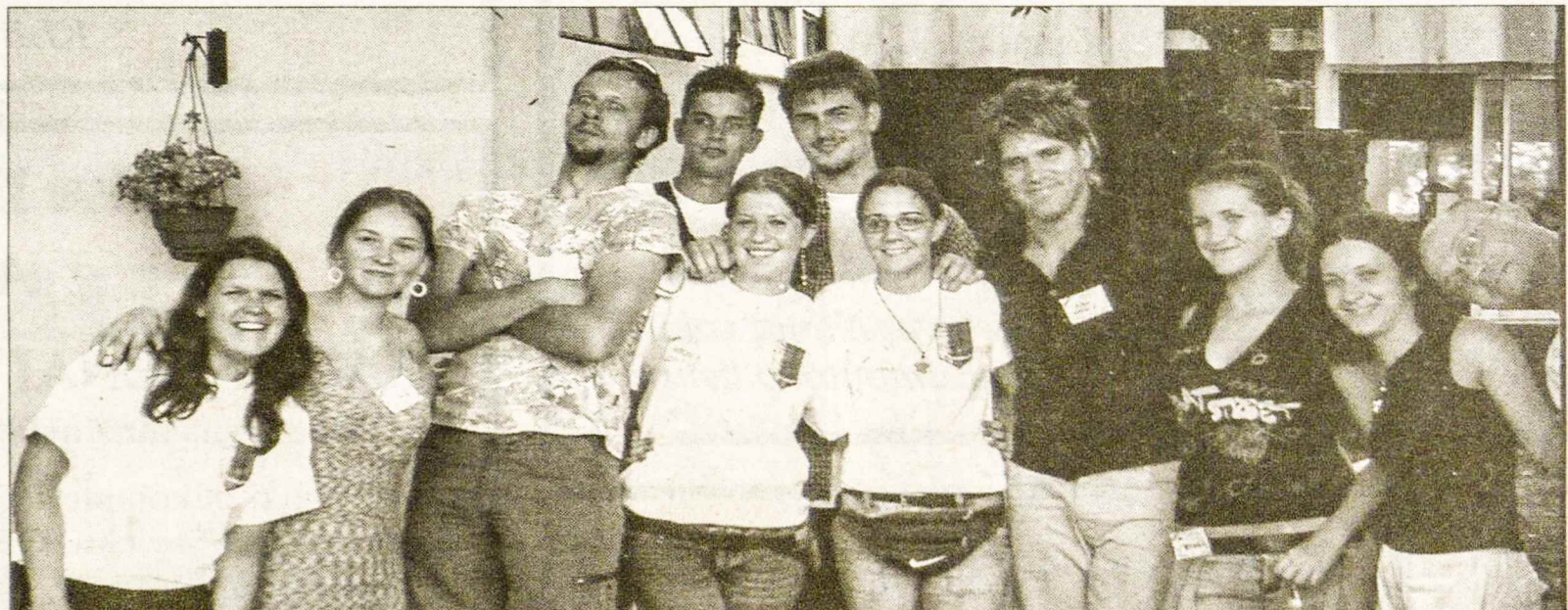
ko Hamiltono šokių ansamblio “Gyvataro” koncertas.

KLJS netrukus pradės priminti prašymus iš Kanados lietuvių jaunuolių, kurie norėtų tapti atstovais sekančiame kongrese. Iš viso Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese dalyvauja 120 atstovų iš viso pasaulio. Kanadai yra paskirta 20 atstovų.

Per praėjusį kongresą, kuris vyko Lietuvoje, Lenkijoje ir Vokietijoje 2003 m. vasarą, Kanadai teko pristatyti net 24 atstovus susirinkusiam pasaulio lietuvių jaunimui. Tai buvo išimtis, nes teko išsiderėti ke-

lias vietas iš kitų kraštų, kurie negalėjo užpildyti savo paskirto atstovų skaičiaus.

KLJS krašto valdyba vėl tikisi gauti daug prašymų iš Kanados lietuvių jaunuolių, kurie nori tapti atstovais. Norintis dalyvauti kongrese kaip atstovas gali savo klausimus siųsti elektroniniu paštu KLJS krašto valdybos pirmininkui Sauliui Simonavičiui. Per ateinančias savaites šiame laikraštyje bus skelbiama, kokie yra reikalavimai tapti atstovais. Bendra informacija apie kongresą randama XII PLJK tinklalapyje – www.kongresas.org.

Gražūs prisiminimai ir malonios pažintys iš Pietų Amerikos jaunimo suvažiavimo š.m. sausio mėn.
Nuotr. T. Jonaičio

Algis MEDELIS

QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncevalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!

VISUOMET turiu įvairių pramoginių išvykų -
apžiūrėti Toronto miestą, Niagarą, Ontario šiaurę,
Otavą, Kvebeką ir t.t. - teiraukitės!

VISUOMET ruošiamos maldininkų kelionės -
Roma, Liurdas, Fatima

Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, skambinkite ALGIUI MEDELIUI asmeniškai.

Tel. Toronte 416 531-4800

Bilietus prašau atsiimti, į tolimesnes vietas siunčiu X-PRESS paštu

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON, L5A 3X2
ALGIS ir STEFA MEDELIAI Tel. 905-306-9563

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.

Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

Ketinate keliauti - TEIRAUKITĖS
ASTRA SKUPAITĖ-TATARSKY

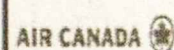
Norintiems keliauti su grupe į Lietuvą š.m. birželio 27-29 d.d. turime vietų žemiausiomis kainomis skrendant “Air Canada” ir Lietuvos oro linijomis. Skambinkite 416-209-7737.

Lithuanian Airlines

Lufthansa

“BEST WAY TO TRAVEL”

Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd., Etobicoke, ON M9P 3B6
Darbo valandos nuo pirmad. Iki penktad., 9.30 v.r. - 6 v.v.

Tel: 416 249-7710 416 209-7737 (mobilus)
1-800-715-5767 Fax: 416 249-7710

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE

ir

MISSISSAUGOJE

MYLIMAI MAMYTEI

A+ A

ELZBIETAI SONDIENEI

mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą sūnui RIMUI
SONDAI ir visai jo šeimai bei artimiesiems -

Toronto Lietuvių Namų valdyba

A+ A

ELENAI GALIAUSKIENEI

(GALIUS) mirus,

užjaučiame jos sūnų RIMĄ ir dukrą DALIĄ su
šeimomis -

Liuda ir Vytenis Čiurlioniai

A+ A

HELEN PAPLEY (GARBENČIŪTEI)

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame jos tėvelį JONĄ
GARBENČIŪ, kuris švenčia savo gyvenimo 103-
uosius metus, jos sūnų DARREN su žmona
SHANNON ir jų du vaikučius PAGE ir CHRIS-
TINE; jos brolių ALBERT ir seseris MARY ANN
GARBENČIUS, LILLIAN HOUG ir vyrą RON
su šeima, gyvenančius Qualicum Beach, BC,
EUNICE DANLI (San Francisco, JAV) ir SUSAN
BARRETT (Pigeon Lake, AB). Taip pat mūsų
nuoširdi užuojauta daugybei kitų giminių, draugų ir
pažįstamų, gyvenančių Kanadoje, JAV ir Lietuvoje.

Helen buvo viena iš centrinių veikėjų ir darbuo-
tojų Edmontono lietuvių telkinyje, buvo Lietuvių
Namų valdybos narė. Edmontono lietuviai jos labai
pasigės ir visuomet prisimins jos nuoširdumą -

Edmontono Lietuvių Namų valdyba
ir visi Edmontono lietuviai

P A D Ė K A

Po sunkios ligos 2005 m. sausio 9 d. mirė
mūsų mylimas vyras ir tėvas

A+ A

VITAS VALINČIUS

Nuoširdžiai dėkojame prel. J. Staškevičiui už mal-
das laidotuvių namuose, gedulines Mišias ir paly-
dėjimą į amžinojo poilsio vietą. Dėkojame vargoni-
ninkei L. Turūtaitei ir V. Mašalui už išpūdingą giedo-
jimą Mišių metu.

Ačiū Jums visiems, kurie lankėte velionį ligo-
ninėse, namuose ir guodėte mus sunkiomis valan-
domis. Ačiū už užprašytas Mišias, pareikštas užuojau-
tas žodžiu ir raštu, už gražias gėles ir dalyvavimą
laidotuvėse. Dėkojame karsto nešėjams, J. Gurk-
lienei už pietų paruošimą ir visoms ponioms už ska-
nius pyragus.

Visada prisiminsime Jūsų nuoširdumą.
Liūdesyje likę -

žmona Onutė ir sūnūs Valdas ir Vytas

KANADOS LIETUVIŲ DIENOS

Norintieji prisijungti prie KLD koncerto programos ir daly-
vauti mišriame chore kviečiami atvykti į repeticijas, kurios vyksta
Anapilyje, antrame aukšte, trečiadieniais 6.30 v.v. Muzikė Dei-
mantė Grigutienė visų laukia.

Kanados Lietuvių dienų rengimas sparčiai eina pirmyn. Susi-
pažinimo vakaras įvyks penktadienį, gegužės 20, 7 v.v. Lietuvių
Namuose. Vys Kanados lietuvių laikraščių paminėjimas. Taip pat
bus pagerbti Kanados apylinkių valdybų pirmininkai ir Kanados
Lietuvių dienų meno vienetų vadovai. Po to įvyks įdomus "Keis-
tuolių teatro" iš Lietuvos spektaklis. Po spektaklio vaisės. Veiks
Filatelistų draugijos paroda. Po spektaklio - jaunimo šokiai. Kvie-
čiame visus dalyvauti.

KLD rengimo k-tas

IVAIRIOS ŽINIOS

Amerikos lietuvių tarybos valdyba praneša, kad 2005 m. spalio
21-23 d.d. Čikagoje yra šaukiamas Amerikos lietuvių kongresas.
Kongrese bus sprendžiami ateities veiklos planai ir paminėta ALTO
90 metų sukaktis. Šiuo metu ALTas apjungia 17 centrinių JAV lietu-
vių organizacijų. Organizacijos, telkiniai ir pavieniai asmenys kvie-
čiami remti Kongresą ir įsijungti į jo ruošą. Kreiptis: Lithuanian
American Council, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629; tel. 773-
735-6677; fax 773-735-3946; el. paštu: AltCenter@aol.com.

A+ A

EMILIJAI ZAKARŽEVSKIENEI

baigus šią žemišką kelionę, nuoširdžiai užjaučiame
jos dukrą RŪTĄ SNOWDEN, vaikaitį DEIVIDĄ
ir visus artimuosius -

Toronto Lietuvių Namų kultūros komisija

Buvusį KLB Toronto apylinkės tarybos narį

A+ A

DR. SIGITĄ KAZLAUSKĄ
palydėdami į amžinybę,

užuojautą reiškiame skaudžioje netektyje likusiai
žmonai dr. ANGELEI, sesutei BIRUTEI bei
visiems artimiesiems -

KLB Toronto apylinkės valdyba

P A D Ė K A

A+ A

MAGDALENAI STANKAITIENEI

iškeliauvus amžinybėn 2005 m. vasario 22 d,

nuoširdžiai dėkojame Prisikėlimo parapijos klebonui
kun. A. Simanavičiui, OFM, Šv. Kazimiero parapijos
klebonui prel. J. Staškevičiui, kun. L. Kemėšiui už at-
našautas laidotuvių šv. Mišias, diak. dr. K. Ambrozai-
čiui už jautrų pamokslą, maldas koplyčioje ir palydė-
jimą į amžinojo poilsio vietą, vargonininkei D. Radt-
kei už gražų giedojimą.

Esame dėkingi kun. E. Jurgučiai, OFM, kun. L.
Kemėšiui, seselėms, diak. dr. K. Ambrozaičiui, gi-
minėms ir artimiesiems, kurie a.a. Magdalėną slaugos
namuose lankė, padėjo, guodė ir su ja meldėsi; kle-
bonui kun. A. Simanavičiui, OFM, už suteiktą ligo-
nio sakramento. Nuoširdžiai padėką reiškiame visiems
už gausų dalyvavimą laidotuvių koplyčioje ir švento-
vėje.

Dėkojame už pareikštas užuojautas asmeniškai,
raštu ir spaudoje, už užprašytas šv. Mišias, gražias
gėles, aukas Šv. Kazimiero ir Prisikėlimo parapijoms,
fondui "Dvasinės pagalbos jaunimui centras" bei
kitiems fondams. Dėkingi liekame M. Povilaitienei,
B. Matulaitienei, B. Kazlauskaitei už aukų rinkimą.
Ačiū B. Stanulienei už paruoštus skanius pietus ir
draugams už gausius pyragus.

Jūsų nuoširdumą visada prisiminsime -

dukros Agota ir Marytė,
sūnūs Juozas ir Gediminas bei visų šeimos

TORONTO

Tautos fondui Kanadoje au-
kojo: \$100 - dr. J. Yčas; \$40 - V.J.
Dimskis.

A. Laurinaitis, Toronto lie-
tuvių filatelistų ir numizmatikų
dr-jos pirmininkas, palaikantis
glaudžius ryšius su Lietuvos fila-
telistais, gavo laišką iš V. Paulio-
nio, kuriame tarp kitko rašoma,
kad paroda, skirta paminėti
Lietuvos nepriklausomybės šven-
tei, buvo suruošta Kelmės gim-
nazijos skaitykloje. Inf.

Kanados lietuvių bendruo-
menei Vasario 16-tos proga Oak-
villės apylinkėje aukojė: \$200 - J.
Žiūraitis, Z. Vaičieliūnas, R. De-
mentavičius; \$100 - A. Kupitis, P.
Linkevičius, H. Vaičieliūnas, L.
Moorby; \$50 - M. Jonušaitis, E.
Sargautis; \$40 - L. Radzevičius;
\$25 - M. Zemeckas; \$20 - Mc-
Kenna, K. Juodviršis, P. Vegelis.

A.a. dr. Sigito Kazlausko at-
minimui, užjaučiami jo žmoną
dr. Angelę ir seserį Birutę Vėžiu
sergantiems vaikams Lietuvoje
Angelė ir Bronius Stankaičiai au-
kojo \$300. M.P.

A.a. Elzbitos Sondienės at-
minimui pagerbti Tėviškės žibu-
riams aukojė: \$50 - V. Dailydie-
nė; \$40 - R.G. Paulioniai, T.V. Si-
čiūnai; \$30 - M. Tamulaitienė, dr.
J.E. Čuplinskai; \$20 - R. Tumpa.

Išėjimo lietuvių klierikų stu-
dijų fondui aukojė: \$50 - P.B.
Daržinskai (a.a. dr. Sigito Kaz-
lausko atminimui).

Vaikečių savaitraščiui Kregž-
dūtė V. Poškaitis aukojė \$50.

Kun. A. Lipniūno jaunimo
kultūros centrui V. Poškaitis au-
kojo \$50.

A.a. Danutei Majauskienei
mirus Lietuvoje, užjaučiami sese-
rį Bronę Dundzienę su šeima, L.
Styrienė ir Bronius Tėviškės žibu-
riams aukojė \$25.

Tremtinių vaikų mokyk-
lai Lietuvių Namai Vilniuje L.
Urbonienė aukojė \$500.

PARDUODU namą Vasagos
miesto vidury, 2 butų, apstatytas,
ant upės kranto. Žema kaina.
Savininkas turi išeiti į prieglaudą.
Skambinti tel. 705-429-8207

"BALTIC TREE SERVICE".
Genėju ir apsaugau nuo ligų bei
kenkėjų visų rūšių medžius, krū-
mus pigiai ir tvarkingai. Pa-
grąžinsiu jūsų kiemo vaizdą! Da-
nius Lelis: 647-519-2299 (nešioj.)

CLEAN FOREVER. Valome kili-
mus, minkštus baldus ir auto-
mobilių vidų nauju būdu -
sausomis putomis. Kilimas iš-
džiūna per 1-2 valandas. Labai
gera kokybė. Skambinti bet ku-
riuo laiku tel. 416 503-1687.

JOTVA CONSTRUCTION. Atlieka
staliaus, vidaus sienų (drywall),
dažymo, plytelių dėjimo, elektros
įvedimo, "plumbing" darbus.
Skambinti Algiiui tel. 905 272-
8323 arba 416 882-8531.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parū-
pinu keliaujantiems į užsienį ir
atvykstantiems į Kanadą. Skam-
binti Mariui Rusinui tel. 416
588-2808 (ext. 26) dienos metu.

PARDUODAMAS namas Kauno
Žaliakalnyje, Molėtų 32A (kie-
me). Namas rąstinis, 2 aukštų, 4
butų. Jame yra 185.40 kv. m nau-
dingo gyvenamo ploto. Sklypo
dydis 0.0711 ha. Kaina 250,000
Lt. Kreiptis impeka@yahoo.com
arba asraudys@cogeco.ca

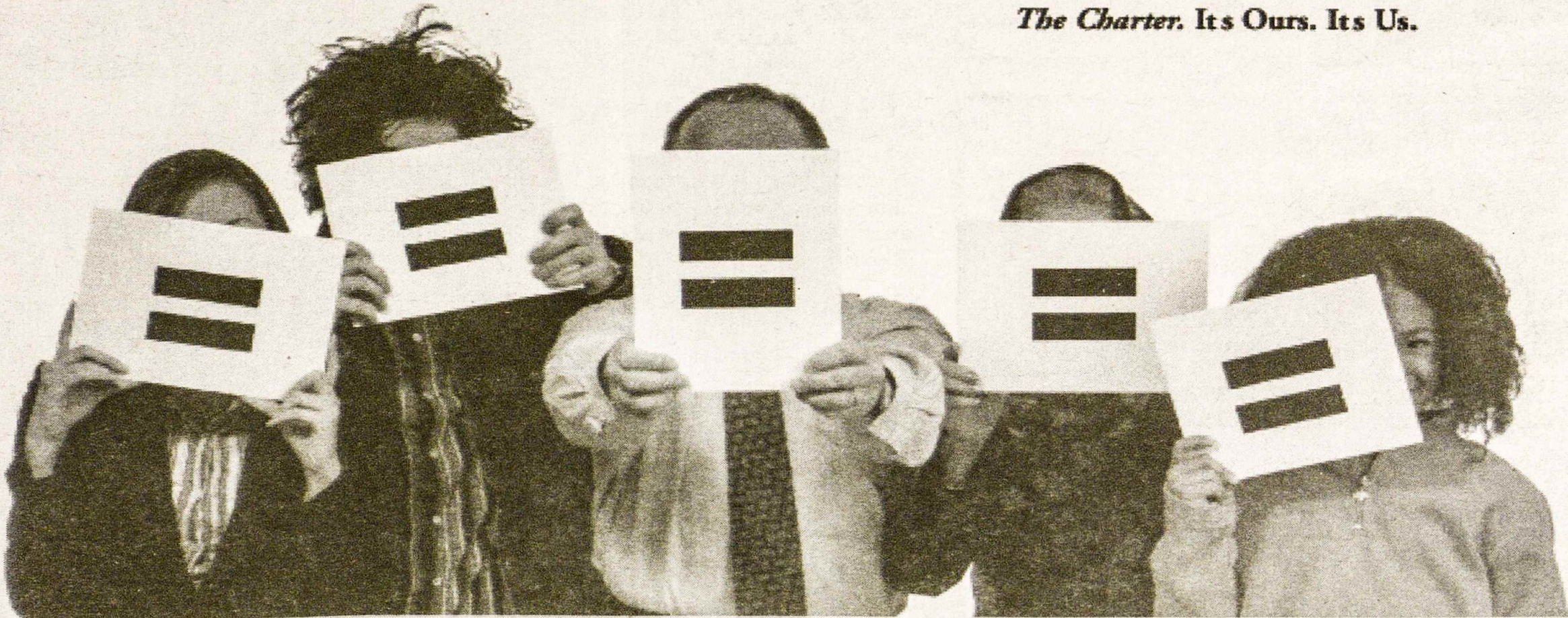
VISAI VASARAI Vasagoje išnuo-
mojama 2 kabinos po du kam-
barius, geras šiltas ir šaltas van-
duo, dušas. Apie 4-5 minutės iki
ežero lietuvių rajone. Skambinti
Toronte tel. 416 231-4249, Va-
sagoje tel. 705 429-4120.

PAREMKITE Tėviškės žiburius
auka, rėmėję ar garbės prenu-
merata, testamentiniu palikimu.
Iš anksto dėkingi -
TŽ leidėjai

Unique yet equal

Section 15 of the *Canadian Charter of Rights and Freedoms* guarantees that everyone in Canada is equal under the law. Since April 1985, it has protected each of us, and continues to define the kind of country we want to be.

The Charter. It's Ours. It's Us.

20th Anniversary of Section 15 of the
Canadian Charter of Rights and Freedoms

Government
of Canada

Gouvernement
du Canada

1 800 O-Canada

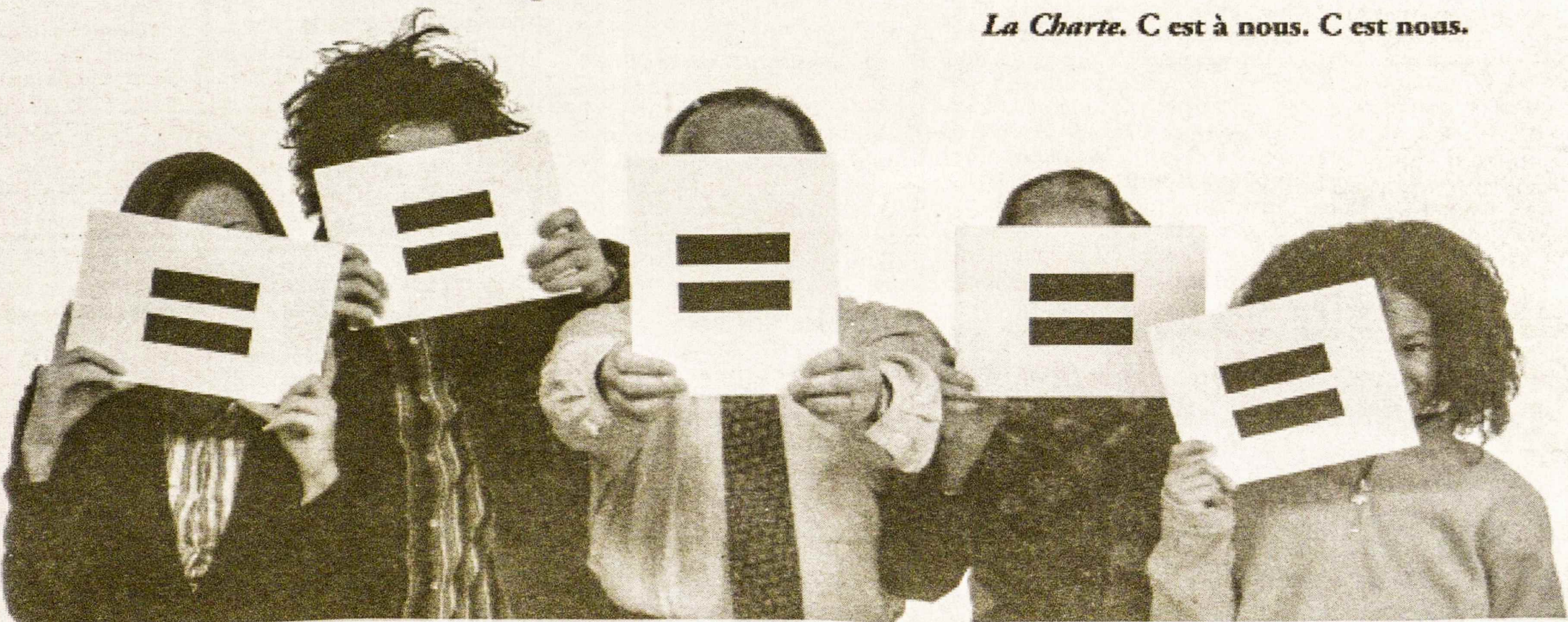
canada.gc.ca/section15

Canada

Uniques, mais égaux

L'article 15 de la *Charte canadienne des droits et libertés* garantit à tous les Canadiens qu'ils sont égaux devant la loi. Depuis avril 1985, il protège chacun de nous et nous aide à définir la société dans laquelle nous voulons vivre.

La Charte. C'est à nous. C'est nous.

Le 20e anniversaire de l'article 15 de la
Charte canadienne des droits et libertés

Gouvernement
du Canada

Government
of Canada

1 800 O-Canada

canada.gc.ca/article15

Canada

TORONTONT

Anapilio parapijos žinios

• Balandžio 24, sekmadienio Mišiose meldėmės už naują Šventąjį Tėvą Benediktą XVI, prašydami jam stiprybės ir Šv. Dvasios šviesos toliau vesti Kristaus Visuotinę Bendriją tiesos, meilės ir doros keliu pagal Dievo, o ne žmonių valią.

• Sunegalavus mūsų parapijos choro vadovui Jonui Govėdui, parapijos choro vadovavimą perėmė Deimantė Grigutienė.

• Anapilio vyrų būrelis balandžio 30, ateinantį šeštadienį, organizuoja aplinkos apie Anapilio pastatus valymo taktą nuo 9 v.r. iki 12 v.d. Prašome atsivežti turimus aplinkos tvarkymui įrankius kaip grėblį ar žirkles.

• Kanados lietuvių fondo metinis susirinkimas įvyks balandžio 30, šeštadienį, 9.30 v.r. Anapilio parodų salėje. Registracija prasidės 9 v.r. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

• Gegužės 1, sekmadienį, Delhi mieste įvyksta Daugiakultūriško paveldo diena. Išskilmės vyks Delhi arenoje nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. Pasirodyme su tautiniais šokiais dalyvaus Toronto "Atžalynas". Delhi lietuviai kviečia visus lietuvius dalyvauti. Įėjimo bilietas į areną – \$5.

• Gegužės 1, sekmadienį, Anapilio salės choro kambarį įvyks Suvalkų krašto lietuvių išėjimo sambūrio metinis susirinkimas.

• Anapilio sodybos vaikų choras "Gintarėliai" ruošiasi koncertinei-turistinei 4 dienų kelionei į Niujorko miestą gegužės 6-9 d.d. Autobuse dar yra laisvų vietų. Norintys prisijungti prie šios kelionės prašomi skambinti Deimantei tel. 905 848-9628 arba Aušrai tel. 905 274-5423.

• Gegužės 8, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių Anapilio parodų salėje Jaunų šeimų sekcija rengia Motinos dienos pietus. Bilietus platina Zita Kružikienė tel. 905 608-1153.

• Gegužės 8 ir 15, sekmadieniais, sporto klubas "Anapilis" savo veiklos parėmimui pardavinės gyvas gėles lauke prie parapijos salės.

• Mišios gegužės 1, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. muz. Stasį Gailevičių; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Domicelę Dauginienę; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje balandžio 30, šeštadienį, 3 v.p.p. už septynis partizanus žuvusius Strazduose 1951 m.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ interneto tinklalapis www.tzib.com laukia jūsų apsilankymo. Skaitytojai kviečiami susipažinti su juo ir siųsti savo pastabas elektroniniu paštu - tevizib@pathcom.com

Prisikėlimo parapijos žinios

• Šį sekmadienį per 10.45 v.r. Mišias vyks Pirmos Komunijos išskilmės, kurių metu šešiolika parapijos vaikučių pirmą kartą priims Švenčiausiąjį.

• Šioj parapijoj išpažinčių yra klausoma sekmadieniais prieš kiekvienas Mišias. Kunigas pradeda klausyti išpažinčių 15 minučių prieš Mišias ir klausos tol kol yra einančių.

• Gegužinės pamaldos šio kiadieniais vyks po 7 v. vakarinių Mišių, šeštadieniais Marijos litanią bus skaitoma po 9 v.r. Mišių, o sekmadieniais litanią bus giedama po 10.45 v. Mišių.

• Pakrikštyta Adelė Ellenah, Larisos (Svirplytės) ir Cameron Howe dukrelė.

• Balandžio 19d. palaidota a.a. Elzbieta Sondienė, 92 m. Paliko sūnų Rimą su šeima; balandžio 21 d. palaidota a.a. Elena Radavičiūtė, 85 m. Paliko seserį Adelę Dobienę ir brolį Joną; balandžio 23 d. palaidota a.a. Bronė Petrylienė, 83 m. Paliko dukras Ziną ir Birutę Scargo su šeima.

• Naudotų daiktų ir rūbų išpardavimas, kurį organizavo parapijos tarybos labdaros sekcija balandžio 22-23 d., davė virš šešiolikos tūkstančių dolerių pelno parapijos labdariniams darbams. Parapijos tarybos labdaros sekcija dėkoja visiems darbu, daiktais ir pyragais prisidėjusiems prie šio sėkmingo išpardavimo.

• Mišios sekmadienį, gegužės 1 d.: 8 v.r. už a.a. kun. Liudą Janušką, OFM; 9 v.r. už a.a. Alidą Groen in't Wood; 10.45 v.r. už Motinos dienos novenai pavestas gyvas ir mirusias motinas, už a.a. Stasį Dačkų, už a.a. Vaidą Petrauskienę ir specialia intencija, 12.15 v.d. už a.a. Rūtą Liuimaite-Augaitienę.

Išganytojo parapijos žinios

• Šį šeštadienį, nuo 8.30 v.r. iki 1 v.p.p. vyks pavasario darbai šventovėje ir jos aplinkoje.

• Sekmadienį pamaldos su Šv. Komunija 9.30 v.r. Po pamaldų 11 v.r. įvyks konfirmantams pamoka Lietuvių Namų menėje.

• Gegužės 8 d. Motinos dienos proga iškilmingos pamaldos; gegužės 10 d. 11 v.r. tarybos posėdis; gegužės 15 d. po pamaldų Moterų draugijos susirinkimas.

• Moterų draugijos "bazaras" įvyks gegužės 28, šeštadienį, nuo 8 v.r. iki 1 v.p.p. Daiktus ir drabužius pardavimui prašome pristatyti dieną prieš – gegužės 27, penktadienį, tarp 6 ir 8 v.v.

– Gegužės 29, sekmadienį, 9.30 v.r. Pirmos Komunijos pamaldos.

Lietuvių Namų žinios

• Balandžio 13 d. LN ir Labdaros valdybos posėdyje pareigomis pasiskirstė: pirm. dr. R. Zabiečiauskas, vicepirm. R. Sonda, išd. A. Alsbergas, sekr. L. Baziliauskas, Slaugos namų gyventojų priežiūros k-to pirm. dr. M. Valadka, Slaugos namų ir Lietuvių Namų pastatų priežiūros k-to pirm. E. Makauskas, Socialinės ir visuomeninės veiklos – N. Žukauskienė, bingo – A. Alsbergas, narių verbavimo – T. Stanulis, Švietimo fondo – N. Žukauskienė, baro "Lokys" – E. Makauskas.

• Balandžio 25 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo 110 svečių.

• LN Kultūros komisija turi knygų ir vaizdajuosčių iš Lietuvos. Teirautis tel. 416 769-1266.

• "Lokyje" galima gauti medaus, duonos ir kitų lietuviškų maisto gaminių. Teirautis tel. 416 534-8214.

• *Velnio nuotaka* vienkartinio spektaklio, atlikto Vingio parko scenoje 2003 m., įrašas bus rodomas Lietuvių Namų seklyčioje gegužės 8, sekmadienį, 2 v.p.p. Tai garsaus K. Borutos veikalo *Baltaragio malūnas* modernus variantas su žirgais, raiteliais, orkestru, choru, solistais ir scenoje skrajojančiais motociklais. Tai lietuviško modernaus meno scenos kūrinys. VK.

Slaugos namų žinios

• A.a. Elzbieta Sondienės atminimui pagerbti Slaugos namams "Labdara" aukojo: \$55 – T. B. Stanuliai; \$50 – A. B. Abromaičiai; \$30 – M. Tamulaitienė; \$25 – dr. J. ir A. Sungailos; \$20 – E. Bočkienė, L. Lembertas, B. Tamulionis; \$10 – L. Murauskienė. Aukos surinko M. Povilaitienė.

• Slaugos namų komitetas dėkoja visiems aukotojams už paramą. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

Muziejaus-archyvo žinios

• 35-tųjų Kanados lietuvių dienų proga muziejuje ruošiamą parodą apie praeities Kanados lietuvių dienas. Labai trūksta Toronte įvykusių Lietuvių dienų nuotraukų bei suvenyrų. Galintys paskolinti prašome skambinti tel. 905 566-8755 ir palikti įrašą.

• Kanados lietuvių fondo valdybos pirm. Algis Nausėdas gegužės 1, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Lietuvos kankinių parapijos salėje, Mississaugoje, padarys pranešimą su skaidrėmis apie KLF struktūrą, veiklą ir tikslus. Rengėjai – KLB Toronto apylinkės valdyba – kviečia visus dalyvauti.

ANAPILIO SODYBOS VAIKŲ CHORAS "GINTARĖLIAI" yra išleidęs kompaktinę plokštelę (CD). Ją įsigyti galima sekmadieniais Anapilio ir Prisikėlimo parapijose arba skambinti tel. 905 848-9628 ar 905 274-5423.

PUNIA

CONSTRUCTION LTD.

REMONTAI

vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.

Perkant ar parduodant namą verta paskambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

cell: (416) 560-0122

namų: (905) 848-9628

MONTREALQUE

Montrealio KLKM dr-jos valdyba. Iš k.: J. Blauzdžiūnienė, G. Kudžmienė, D. Staškevičienė (pirm.), J. Adamonienė, I. Valauskienė, L. Dainienė

Velykų tortų stalas

Aušros Vartų parapijos ŽINIOS

• *Geležinio vilko ir Neringos* skautų-čių tuntas balandžio 24 d. minėjo savo globėjo Šv. Jurgio šventę ir organizuotai dalyvavo 11 val. Mišiose Aušros Vartų šventovėje. Po Mišių salėje vyko sueiga, kuriai vadovavo tuntininkas Andrius Gaputis. Dalyvavo ir svečiai ukrainiečiai skautai. Buvo rodomos skaidrės iš ukrainiečių ir lietuvių skautų veiklos. Visi buvo pavaišinti virtiniais, kava ir pyragais.

• Balandžio 16 d. pakrikštytas Alexander Stephen Lecuyer, Janinos Milaknienės vaikaitis.

• Gegužinės pamaldos savaitės dienomis bus 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r., o sekmadieniais po 11 val. Mišių. Savaitės dienomis rytinių pamaldų nebus.

• Motinos dienos minėjimas ir šeštadieninės lituanistinės

mokyklos mokslo metų užbaigimas ruošiamas gegužės 8 d. Mokiniai rengia šios šventės programą, o KLB Montrealio skyrus – vaises. Visi kviečiami. D.S.

Šv. Kazimiero parapijos ŽINIOS

• Kiekvieną gegužės mėnesio sekmadienį po Mišių prie išstatyto Švenčiausiojo Sakramento bus giedama Marijos litanija.

• Balandžio 24, sekmadienį, šimtmečio paminėjimo komitetas susirinko pradėti sudaryti planus švęsti Šv. Kazimiero parapijos 100 metų jubiliejų 2007 metais.

• Balandžio 18 d. Montrealio dienraštis *The Gazette* straipsnyje "School's in at Shriners Hospital" parašė apie savanorį Juozą Šilkauską, 74 metų pensininką, kuris buvo pradžios mokyklos direktorius Montrealio katalikų mokyklų komisijoje. Jau 17 metų Juozas Šilkauskas važiuoja kas trečią dieną į vaikų ligoninę mokyti matematikos jaunos ligonius. Laikraštyje išspausdinta jo nuotrauka su mokiniais.

• Balandžio 21 d. Montrealio Lietuvių virimo klubas susirinko Aušros Vartų parapijos virtuvėje pasimokyti gaminti cepelinus. Janė Kuzmickienė iš Kauno ir jos sesutė Dana Urbanavičienė iš Montrealio demonstravo. Mokiniai sėkmingai pagamino tiek daug, kad reikėjo pakviesti kleboną kun. Ričardą Birbilą ir repetuojančius choristus jų paragauti. VL.

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue de Sève
Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

Maironio mokyklos žinios

• Reiškiame užuojautą Dariui ir Jūrai Sondams, netekusiems savo močiutės.

• Sveikiname seselę Paulę, sutikusią perimti tikybės pamokas vyresniesiems skyriams.

• Balandžio 30 d., 11 v.r. vyresniųjų darželis ruošia Motinos dienos minėjimą klasėje. Visos mamytės kviečiamos; jos bus pagerbtos ir pavaišintos.

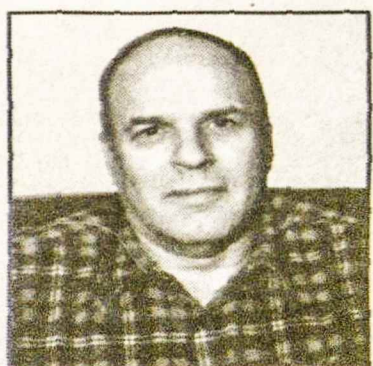
• Gegužės 7 d. jaunųjų darželis ruošia Motinos dienos minėjimą auditorijoje su vaišėmis.

• Gegužės 21 d. – Karalienės Viktorijos savaitgalis – pamokų nebus.

• Gegužės 27 d., 6.30 v.v. iškilmingas mokslo metų užbaigimas įvyks Prisikėlimo parapijos salėje su vakariene ir programa.

• Birželio 11 d. paskutinė pamokų diena. Živilė

Nuoširdžiausi linkėjimai mielam vyrui, tėveliui, seneliui

ANDRIUI RUKŠIUI,
švenčiančiam
80-ąjį gimtadienį
2005 m. balandžio 29 d.

Esi mūsų stiprybė ir įkvėpimas!
Esame Tau dėkingi ir labai mylime.
Tikimės, kad būsi su mumis dar daug metų.

Žmona Anna, vaikai Stefan (Lucia), Lillie, Teresa (Roy) ir vaikaičiai - Aili, Emily, Annabel, Pamela, Johnny ir Stefan